ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 11ης Δεκεμβρίου 2003 *

Στην υπόθεση Τ-306/00,

Conserve Italia Soc. coop. rl, με έδρα το San Lazzaro di Savena (Ιταλία), εκπροσωπούμενη από τους M. Averani, A. Pisaneschi και S. Zunarelli, δικηγόρους, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον L. Visaggio, επικουρούμενο από τον M. Moretto, δικηγόρο, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής C(2000) 1752, της 11ης Ιουλίου 2000, περί μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής του ΕΓΤΠΕ, τμήμα Προσανατολισμού, που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του σχεδίου αριθ. 88.41.IT.002.0 υπό τον τίτλο «Τεχνικός εκσυγχρονισμός ενός κέντρου μεταποιήσεως προϊόντων του τομέα των οπωροκηπευτικών στο Alseno (Piacenza)»,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. García-Valdecasas, Πρόεδρο, P. Lindh και J. D. Cooke, δικαστές,

γραμματέας: J. Plingers, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 3ης Ιουνίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 355/77 του Συμβουλίου

1 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 355/77 του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 1977, περί κοινής δράσεως για τη βελτίωση των συνθηκών μεταποιήσεως και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/017, σ. 149, στο εξής: κανονισμός 355/77), ορίζει, στα άρθρα 1, παράγραφος 3, και 2 ότι η Επιτροπή μπορεί να χορηγεί κοινή χρηματοδοτική συνδρομή χρηματοδοτώντας, μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού

Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (στο εξής: ΕΓΤΠΕ), τμήμα Προσανατολισμού, σχέδια που εντάσσονται σε ειδικά προγράμματα τα οποία έχουν καταρτίσει προηγουμένως τα κράτη μέλη και έχει εγκρίνει η Επιτροπή, αποσκοπούντα στην ανάπτυξη ή την ορθολογικότερη διαχείριση της μεταποιήσεως και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων.

2 Ο κανονισμός 355/77 καταργήθηκε την 1η Ιανουαρίου 1990 με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 4256/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988 (ΕΕ L 374, σ. 25), και με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 866/90 του Συμβουλίου, της 29ης Μαρτίου 1990 (ΕΕ L 91, σ. 1), εξαιρέσει ορισμένων διατάξεων, οι οποίες εξακολούθησαν να εφαρμόζονται, για μια μεταβατική περίοδο η οποία εξέπνευσε στις 3 Αυγούστου 1993, στα σχέδια που υποβλήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1990.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής, του 1983, περί των κριτηρίων επιλογής των σχεδίων προς χρηματοδότηση βάσει του κανονισμού 355/77

3 Στις 10 Ιουνίου 1983, η Επιτροπή δημοσίευσε την ανακοίνωση περί των κριτηρίων για την επιλογή των προς χρηματοδότηση σχεδίων βάσει του κανονισμού 355/77 (ΕΕ C 152, σ. 2, στο εξής: ανακοίνωση του 1983), με την οποία προσδιόρισε τα κριτήρια επιλογής που έπρεπε να πληρούν τα σχέδια ώστε να είναι δυνατό να ληφθούν υπόψη για τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής του ΕΓΤΠΕ.

4 Στον τίτλο Ι, σημείο 10, της ανακοινώσεως του 1983 προβλέπεται ότι «η εκτέλεση του σχεδίου δεν πρέπει να αρχίσει πριν από την υποβολή της αιτήσεως στην Επιτροπή».

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2515/85 της Επιτροπής

5 Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2515/85 της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 1985, για τις αιτήσεις συνδρομής του ΕΓΤΠΕ, τμήμα Προσανατολισμού, για σχέδια βελτιώσεως των συνθηκών μεταποιήσεως και εμπορίας των γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων (ΕΕ L 243, σ. 1), οι αιτήσεις περί συνδρομής πρέπει να περιλαμβάνουν τα στοιχεία και τα έγγραφα που καθορίζονται στα παραρτήματα του εν λόγω κανονισμού. Ειδικότερα, τα παραρτήματα αυτά περιέχουν επεξηγηματικές σημειώσεις για να βοηθούν τους υποβαλλόντες αίτηση στο πλαίσιο των ενεργειών τους (στο εξής: επεξηγηματικές σημειώσεις).

6 Στο σημείο 5.3 των επεξηγηματικών σημειώσεων, πρώτο μέρος του παραρτήματος Α του κανονισμού 2515/85, διευκρινίζεται ότι «τα σχέδια των οποίων η εκτέλεση άρχισε πριν από τη λήψη, από την Επιτροπή, της αίτησης δεν μπορούν να λάβουν συνδρομή». Το εν λόγω σημείο 5.3 των επεξηγηματικών σημειώσεων αναφέρεται σε δέσμευση που πρέπει να αναλάβει ο αιτών, στο σημείο 5.3 του εντύπου αιτήσεως περί χορηγήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής, όπου πρέπει να θέσει σταυρό στην ακόλουθη πρόταση για να δηλώσει ότι συμφωνεί:

«Αναλαμβάνουμε την υποχρέωση να μην αρχίσουμε τις εργασίες πριν να παραληφθεί η αίτηση ενίσχυσης από το ΕΓΤΠΕ, τμήμα Προσανατολισμού».

Το έγγραφο εργασίας του 1986

7 Το 1986 οι υπηρεσίες της επιφορτισμένης με το ΕΓΤΠΕ Γενικής Διευθύνσεως Γεωργίας της Επιτροπής συνέταξαν το έγγραφο εργασίας VI/1216/86-IT, σχετικά με τον καθορισμό της μέγιστης δυνατής συνδρομής εκ μέρους του ΕΓΤΠΕ, στο πλαίσιο του κανονισμού 355/77 (στο εξής: έγγραφο εργασίας). Στο σημείο του Β.1 απα-

ριθμούνται οι δραστηριότητες για τις οποίες αποκλείεται εντελώς η δυνατότητα χορηγήσεως συνδρομής. Σ' αυτές περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, κατά την παράγραφο 5 του εν λόγω σημείου, οι δραστηριότητες ή οι εργασίες που είχαν αρχίσει πριν από την υποβολή της σχετικής αιτήσεως, εκτός από:

«[...]

β) την αγορά μηχανών, συσκευών και οικοδομικού υλικού, περιλαμβανομένων των μεταλλικών σκελετών και προκατασκευασμένων τμημάτων (παραγγελία και παράδοση του υλικού), υπό τον όρο ότι η συναρμολόγηση, η εγκατάσταση, η τοποθέτηση και οι επιτόπιες εργασίες όσον αφορά το οικοδομικό υλικό δεν πραγματοποιήθηκαν πριν από την υποβολή της αιτήσεως χορηγήσεως συνδρομής·

[...]».

8 Το σημείο Β.1, παράγραφος 5, του εγγράφου εργασίας διευκρινίζει επίσης ότι οι δραστηριότητες υπό στοιχείο β' είναι επιλέξιμες για συνδρομή του ΕΓΤΠΕ.

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 4253/88 του Συμβουλίου

9 Στις 19 Δεκεμβρίου 1988, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 4253/88 για τις διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού 2052/88 όσον αφορά τον συντονισμό των παρεμβάσεων των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων μεταξύ τους [καθώς και τον συντονισμό των παρεμβάσεων αυτών με τις παρεμβάσεις] της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των λοιπών υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων (ΕΕ L 374, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1989 και τροποποιήθηκε κατ' επανάληψη.

10 Το άρθρο 24 του κανονισμού 4253/88, με τίτλο «Μείωση, αναστολή και κατάργηση της συνδρομής», όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2082/93 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 193, σ. 20), που εφαρμοζόταν όταν η Επιτροπή αποφάσισε να μειώσει τη χρηματοδοτική συνδρομή, προβλέπει τα εξής:

«1. Αν η υλοποίηση δράσης ή μέτρου δεν φαίνεται να δικαιολογεί ούτε τμήμα ούτε το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής που έχει χορηγηθεί, η Επιτροπή προβαίνει σε κατάλληλη εξέταση της περίπτωσης στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης, ζητώντας ιδίως από το κράτος μέλος ή τις λοιπές αρμόδιες αρχές που αυτό ορίζει για την υλοποίηση της δράσης να της υποβάλουν παρατηρήσεις εντός τακτής προθεσμίας.

2. Μετά την εξέταση αυτή, η Επιτροπή μπορεί να μειώσει ή αναστείλει τη συνδρομή για την εν λόγω δράση ή σχετικό μέτρο αν από την εξέταση επιβεβαιωθεί ότι υπάρχει παρατυπία ή σημαντική αλλαγή της φύσης ή των συνθηκών υλοποίησης της δράσης ή του μέτρου, για την οποία δεν ζητήθηκε η έγκριση της Επιτροπής.

3. Κάθε ποσό το οποίο αποτελεί αντικείμενο απαίτησης ως αχρεωστήτως καταβληθέν πρέπει να επιστρέφεται στην Επιτροπή. Τα ποσά τα οποία δεν επιστρέφονται, προσαυξάνονται με τόκους υπερημερίας βάσει των διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού και των διαδικασιών που θα εγκριθούν από την Επιτροπή, σύμφωνα με τις διαδικασίες του τίτλου VIII.»

Τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως

11 Στις 17 Ιουλίου 1987, η Επιτροπή έλαβε αίτηση της 22ας Μαΐου 1987 για τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής του ΕΓΤΠΕ, την οποία υπέβαλε η Colombani Lusuco

SpA (στο εξής: Colombani), εταιρία ελεγχόμενη από τη Federazione italiana dei consorzi agrari (Federconsorzi), σημαντικό όμιλο ιταλικών γεωργικών συνεταιρισμών. Την αίτηση αυτή υπέβαλε η Ιταλική Κυβέρνηση δυνάμει του κανονισμού 355/77.

12 Προορισμός της χρηματοδοτικής συνδρομής ήταν η υποστήριξη του σχεδίου αριθ. 88.41.IT.002.0 σχετικά με τον «Τεχνικό εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων παραγωγής της μονάδας μεταποιήσεως οπωροκηπευτικών του Alseno (Piacenza)». Το σχέδιο είχε ιδίως ως στόχο τον εκσυγχρονισμό και την αντικατάσταση ορισμένων τεχνολογικά πεπαλαιωμένων εγκαταστάσεων στον τομέα της φυσικής επεξεργασίας λαχανικών, προς αύξηση της παραγωγικότητας.

13 Στο έντυπο της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής, η αιτούσα ανέλαβε την υποχρέωση, στο σημείο 5.3, «να μην αρχίσει τις εργασίες πριν παραληφθεί η αίτηση από το τμήμα Προσανατολισμού του ΕΓΤΠΕ»

14 Στις 24 Σεπτεμβρίου 1987, η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας της Επιτροπής ενημέρωσε την αιτούσα ότι έλαβε, στις 17 Ιουλίου 1987, την αίτηση χορηγήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής.

15 Με την απόφαση C(88) 1950/369, της 21ης Δεκεμβρίου 1988 (στο εξής: απόφαση περί χορηγήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής), η Επιτροπή ενέκρινε το σχέδιο αριθ. 88.41.IT.002.0 και χορήγησε στην Colombani χρηματοδοτική συνδρομή ύψους 819 321 930 ιταλικών λιρών (ITL), έναντι συνολικής επενδύσεως ποσού 3 280 387 000 ITL, καθορίζοντας την περίοδο υλοποιήσεως του σχεδίου από τις 17 Ιουλίου 1987 έως τις 30 Ιουνίου 1990. Η Επιτροπή ενημέρωσε τον αποδέκτη με έγγραφο διαβιβασθέν την ίδια ημέρα, στην έκτη παράγραφο του οποίου προβλέπονταν ρητώς τα εξής:

«Σε περίπτωση κατά την οποία το σχέδιο, όπως περιγράφεται στην απόφαση της Επιτροπής με την οποία χορηγείται η χρηματοδοτική συνδρομή του Ταμείου, πρόκειται να υποστεί τροποποιήσεις, παρακαλούμε να σημειώσετε ότι οι τροποποιήσεις αυτές πρέπει να υποβληθούν στην Επιτροπή [...] πριν από την πραγματοποίηση των σκοπούμενων εργασιών. Η Επιτροπή θα σας ενημερώσει το συντομότερο δυνατό σχετικά με την έκβαση της προτάσεως (ή των προτάσεων) τροποποιήσεως και, σε περίπτωση αποδοχής, σχετικά με τις αντίστοιχες προϋποθέσεις. Η μη τήρηση της ανωτέρω διαδικασίας [...] ή η απόρριψη των τροποποιήσεων από την Επιτροπή μπορεί να προκαλέσει την κατάργηση ή τη μείωση της χρηματοδοτικής συνδρομής.»

16 Τον Δεκέμβριο του 1989, η Colombani προέβη στην απόκτηση εγκαταστάσεως στη Massa Lombarda, που οδήγησε στη σύσταση της εταιρίας Massalombarda Colombani SpA, η οποία κατέστη ως εκ τούτου ο αποδέκτης της χρηματοδοτικής συνδρομής (στο εξής: αποδέκτης ή Massalombarda).

17 Με το διάταγμα αριθ. 5905, της 15ης Ιανουαρίου 1990, το ministero delle Risorse agricole, alimentari e forestali (υπουργείο γεωργικών και δασικών πόρων και ειδών διατροφής, στο εξής: ιταλικό Υπουργείο Γεωργίας), χορήγησε στον αποδέκτη εθνική χρηματοδοτική συνδρομής ύψους 951 947 500 ITL για την υλοποίηση του σχεδίου.

18 Στις 8 και 9 Φεβρουαρίου 1990 ιταλικό Υπουργείο Γεωργίας διενήργησε έναν πρώτο έλεγχο της εκτελέσεως των εργασιών. Στις 9 Φεβρουαρίου 1991, κατόπιν της αιτήσεως τελικού ελέγχου εκ μέρους του αποδέκτη και μετά από επιτόπια έρευνα, το ιταλικό Υπουργείο Γεωργίας εξέδωσε το τελικό πιστοποιητικό ελέγχου όσον αφορά την κατάσταση των εργασιών.

19 Τον Μάρτιο του 1993, οι ιταλικές αρχές και η Επιτροπή πραγματοποίησαν από κοινού έλεγχο της μονάδας του Alseno σχετικά με άλλη χρηματοδοτική συνδρομή του Ταμείου. Ενόψει των παρατυπιών που διαπιστώθηκαν κατά τον έλεγχο αυτό, η Επιτροπή αποφάσισε να εξετάσει, το 1994, τα άλλα σχέδια για τα οποία ο αποδέκτης είχε λάβει κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομής, μεταξύ των οποίων το σχέδιο αριθ. 88.41.IT.002.0 που αφορούσε επίσης τη μονάδα του Alseno. Στις 12 Σεπτεμβρίου 1994, η Επιτροπή ζήτησε με τηλεομοιοτυπία από το ιταλικό Υπουργείο

Γεωργίας και από τον αποδέκτη να ετοιμάσουν ορισμένα έγγραφα και δικαιολογητικά στοιχεία ώστε να έχει τη δυνατότητα να εξετάσει, κατά τον επιτόπιο έλεγχο που θα διενεργείτο προς τον σκοπό αυτό το συμβατό της πραγματοποιηθείσας επενδύσεως προς το εγκριθέν σχέδιο καθώς και την τήρηση των προϋποθέσεων που είχαν καθοριστεί κατά την έγκριση του σχεδίου.

20 Στις 26 Σεπτεμβρίου 1994, η Επιτροπή διενήργησε τον έλεγχο αυτό, κατά τον οποίο διαπιστώθηκαν πολλές παρατυπίες. Οι παρατυπίες στις οποίες αναφέρεται η παρούσα υπόθεση καταγράφηκαν ως εξής στα πρακτικά της 30ής Σεπτεμβρίου 1994 (στο εξής: πρακτικά) σχετικά τα πορίσματα του ελέγχου, τα οποία υπέγραψαν όλοι οι ενδιαφερόμενοι, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων του αποδέκτη.

«[...]

6) Ο Mario Padoin κατάρτισε, στις 26 Σεπτεμβρίου 1994, κατάλογο τιμολογίων (παράρτημα 4) σχετικά με τις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στη μονάδα του Alseno σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας λήψεως της αιτήσεως χορηγήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής από την Επιτροπή (17 Ιουλίου 1987). Αυτές οι εργασίες και αγορές αφορούν την προκατασκευή στοιχείων που συνθέτουν τη γραμμή παραγωγής.

[...]

8) Τα τιμολόγια που αναφέρονται στον συνημμένο κατάλογο (παράρτημα 6) παρουσιάζουν πολλές παρατυπίες τόσο φορολογικής φύσεως (ορισμένα συνοδευτικά έγγραφα φέρουν ημερομηνία προγενέστερη εκείνης των αντιστοίχων τιμολογίων) όσο και από την άποψη της τηρήσεως των κανονισμών 355/77 και 2515/85 (παραρτατικά που φέρουν ημερομηνίες προγενέστερες εκείνων της λήψεως της αιτήσεως συνδρομής από την Επιτροπή, παραστατικά που λείπουν, κ.λπ.).

[...]»

21 Η μεταγενέστερη εξέταση των τιμολογίων που πραγματοποιήθηκε μετά τον έλεγχο απέδειξε την απόκτηση εγκαταστάσεων προοριζόμενων για τη συλλογή πρώτων υλών που δεν προβλέπονταν στο εγκριθέν από την Επιτροπή σχέδιο.

22 Τον Οκτώβριο 1994, η Massalombarda αποκτήθηκε και τελικά απορροφήθηκε το 1997 από την Frabi SpA (η οποία μετονομάστηκε στη συνέχεια σε Finconserve SpA), χρηματοδοτική εταιρία του ομίλου Conserve Italia Soc. coop. rl, που είναι η προσφεύγουσα στην παρούσα υπόθεση και αποτελεί τον κύριο όμιλο γεωργικών συνεταιρισμών στην Ιταλία και έναν από τους μεγαλύτερους στην Ευρώπη.

23 Με έγγραφο της 22ας Μαΐου 1995, η Επιτροπή ενημέρωσε τον αποδέκτη και τις ιταλικές αρχές σχετικά με τις διαπιστωθείσες παρατυπίες και με την πρόθεσή της να κινήσει τη διαδικασία καταργήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής για να ανακτήσει τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, τους κάλεσε δε να διατυπώσουν συναφώς τις παρατηρήσεις τους. Με το έγγραφο αυτό η Επιτροπή προσήπτε στην προσφεύγουσα, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες παρατυπίες:

«Κατά τον έλεγχο αυτό [επιτόπιος έλεγχος της 26ης Σεπτεμβρίου 1994] διαπιστώθηκε ότι ορισμένες επενδύσεις πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία λήψεως του σχεδίου από την Επιτροπή·

διαπιστώθηκε ότι ορισμένα τιμολόγια αποδιδόμενα στη μονάδα του Alseno δεν αφορούσαν τη μονάδα αυτή·

διαπιστώθηκε ότι υλικά προοριζόμενα για τη συγκομιδή βασικών γεωργικών προϊόντων, μη προβλεπόμενα αρχικώς, αγοράστηκαν, αυτές δε οι αγορές δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της παρεκκλίσεως στην οποία αναφέρονται τα άρθρα 5 και 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) 355/77».

24 Στις 3 Αυγούστου 1995, στις 22 Σεπτεμβρίου 1995 και στις 27 Φεβρουαρίου 1996, η προσφεύγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στην Επιτροπή. Το ιταλικό Υπουργείο Γεωργίας διαβίβασε τις παρατηρήσεις του στην Επιτροπή με έγγραφα της 20ής Ιουλίου 1995 και της 20ής Σεπτεμβρίου 1995.

25 Με έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1996 μετά από συνάντηση πραγματοποιηθείσα στις 22 Οκτωβρίου 1996 μεταξύ του αποδέκτη και της Επιτροπής, η τελευταία, εκτιμώντας ότι οι συνθήκες της προκειμένης περιπτώσεως επέβαλλαν μείωση και όχι κατάργηση της χρηματοδοτικής συνδρομής, διαβίβασε στον αποδέκτη σχέδιο αποφάσεως σχετικά με τη μείωση της χρηματοδοτικής συνδρομής. Στο έγγραφο αυτό, η Επιτροπή ανέφερε τα ακόλουθα: «Κατά τα συμφωνηθέντα [...], αποστέλλουμε [...] αντίγραφο των τιμολογίων αναφορικά με την πρόωρη έναρξη των εργασιών σχετικά με τη μονάδα του Alseno.

Κατά την εκτίμηση των υπηρεσιών της Επιτροπής, τρία τιμολόγια σχετικά με αγορές και κατασκευαστικές εργασίες αποδεικνύουν την πρόωρη εγκατάσταση στοιχείων στη νέα γραμμή παραγωγής που εντάσσεται στο "φυσικής επεξεργασίας λαχανικών". Το γεγονός αυτό επιρρωννύεται επιπλέον από τη δήλωση στην οποία προέβη στις 26 Σεπτεμβρίου 1994 ο υπεύθυνος της μονάδας του Alseno (ο μηχανικός Padoin).

Πρόκειται για τα ακόλουθα τιμολόγια:

— αριθ. 30 της 24ης Ιουλίου 1987, επιχείρηση Berletti,

— αριθ. 260 της 30ής Ιουλίου 1987, επιχείρηση Casearmeccanica,

— αριθ. 136 της 23ης Ιουλίου 1987, επιχείρηση Izoteca.

Κατά συνέπεια, το σχέδιο αποφάσεως περί μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής θα τροποποιηθεί ώστε να ληφθεί υπόψη ο νέος υπολογισμός ο οποίος εκτίθεται στον συνημμένο πίνακα (παράρτημα 1) [...]». Στο παράρτημα 1 του εγγράφου αυτού εκτίθεται το ποσό της μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής και η εφαρμοσθείσα από την Επιτροπή μέθοδος υπολογισμού.

26 Στις 11 Νοεμβρίου 1996, ο αποδέκτης υπέβαλε νέο υπόμνημα παρατηρήσεων, συνοδευόμενο από έκθεση πραγματογνωμοσύνης, σχετικά με τα τρία τιμολόγια τα οποία, όπως εκτίμησε η Επιτροπή με το έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1996 αποδείκνυαν την πρόωρη έναρξη των των εργασιών (το τιμολόγιο Berletti αριθ. 30, της 24ης Ιουλίου 1987, το τιμολόγιο Casearmeccanica αριθ. 260, της 30ής Ιουλίου 1987, και το τιμολόγιο Izoteca αριθ. 136, της 23ης Ιουλίου 1987).

27 Στις 11 Ιουλίου 2000, η Επιτροπή εξέδωσε, βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 2, του κανονισμού 4253/88, την απόφαση C(2000) 1752, περί μειώσεως της χορηγηθείσας χρηματοδοτικής συνδρομή, με την οποίας ζητούσε από τον αποδέκτη να επιστρέψει ποσό 623 193 529 ITL (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Οι κύριες αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλόμενης αποφάσεως είναι οι ακόλουθες:

«Εκτιμώντας ότι:

[...]

6-7) [...] διαπιστώθηκε ότι από ορισμένα τιμολόγια προκύπτει η κατασκευή εγκαταστάσεων και η εκτέλεση εργασιών σε νέα γραμμή παραγωγής περιληφθείσα στο σχέδιο· οι επενδύσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία λήψεως, εκ μέρους της Επιτροπής, της αιτήσεως του αποδέκτη για τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής, ήτοι πριν από τις 17.7.87.

8) Αυτό επιβεβαιώνεται από δήλωση στην οποία προέβη αυθορμήτως, στις 26.9.94, ο υπεύθυνος της μονάδας του Alseno στους επιφορτισμένους με τη διενέργεια του ελέγχου υπαλλήλους της Επιτροπής και στους εκπροσώπους [του ιταλικού Υπουργείου Γεωργίας].

9) Το γεγονός αυτό αντίκειται προς την υποχρέωση την οποία ανέλαβε ο αποδέκτης, σύμφωνα με τη διάταξη της σελίδας 5 του παραρτήματος Α1 του κανονισμού 2515/85 της Επιτροπής, στην αίτηση περί χορηγήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής· αντίκειται επίσης προς το σημείο Ι.10 της [ανακοινώσεως του 1983] βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 355/77.

10) Διαπιστώθηκε επίσης ότι ορισμένα τιμολόγια, αν και αποδιδόμενα στη μονάδα του Alseno, δεν αφορούσαν στην πραγματικότητα τη μονάδα αυτή.

11) Αγοράστηκαν είδη εξοπλισμού για τη συγκομιδή βασικών γεωργικών προϊόντων, που δεν προβλέπονταν στο εγκριθέν με απόφαση της Επιτροπής σχέδιο.

[...]

21) Οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέστειλαν [...] στον αποδέκτη, στις 28.10.96, έγγραφο στο οποίο διευκρίνιζαν υπολογισμό της σκοπούμενης μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής, καθώς και αντίγραφο τριών τιμολογίων από τα οποία προέκυπτε η πρόωρη έναρξη των εργασιών.

[...]

26) Βάσει των ανωτέρω εκτεθέντων στοιχείων, οι διαπιστωθείσες παρατυπίες επηρεάζουν τις συνθήκες υλοποιήσεως του εν λόγω σχεδίου.

[...]

29) Υπό το φως των ανωτέρω εκτεθέντων στοιχείων, πρέπει να μειωθεί η χορηγηθείσα χρηματοδοτική συνδρομή.

30) Ο αποδέκτης οφείλει να επιστρέψει ποσό 623 193 529 [ITL], η καταβολή του οποίου κατέστη άνευ αντικειμένου [...]».

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

28 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 21 Σεπτεμβρίου 2000, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

29 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Οι διάδικοι ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 3ης Ιουνίου 2003.

30 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την απόφαση C(2000) 1752 της Επιτροπής, της 11ης Ιουλίου 2000·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

31 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει πλήρως την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

32 Η προσφεύγουσα προβάλλει τέσσερις λόγους προς στήριξη της αιτήσεως ακυρώσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Ο πρώτος αντλείται από την απουσία αιτιολογίας της προσβαλλόμενης αποφάσεως· ο δεύτερος λόγος αναφέρεται στην παράβαση και την εσφαλμένη ερμηνεία του σημείου 5.3 των επεξηγηματικών

σημειώσεων, του σημείου Ι.10 της ανακοινώσεως του 1983 και του σημείου Β.1, παράγραφος 5, στοιχείο β', του εγγράφου εργασίας, όσον αφορά την έβδομη έως την ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως· ο τρίτος λόγος στηρίζεται στην εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στα οποία αναφέρονται η δέκατη και η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως· ο τέταρτος λόγος αντλείται από την παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την απουσία αιτιολογίας της προσβαλλόμενης αποφάσεως

1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

Επιχειρήματα των διαδίκων

33 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα εκτιθέμενα στην προσβαλλόμενη απόφαση στοιχεία ουδόλως είναι ικανά να αποτελέσουν πρόσφορη αιτιολογία, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου. Διατείνεται ότι, εν προκειμένω, δεν είχε τη δυνατότητα να προσδιορίσει, βάσει της εξετάσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, τα θεωρούμενα ως αντικανονικά τιμολόγια στο πλαίσιο της αιτιάσεως στην οποία αναφέρονται η έβδομη έως την ένατη αιτιολογική σκέψη και στο πλαίσιο της αιτιάσεως στην οποία αναφέρεται η δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως, ούτε τα είδη εξοπλισμού που αμφισβητούνται στην ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Κατά την προσφεύγουσα, ο πολύ συγκεχυμένος χαρακτήρας των στοιχείων αυτών δεν της επέτρεψε να λάβει γνώση της πραγματικής αιτιολογήσεως στην οποία στηρίζεται η προσβαλλόμενη απόφαση, καθιστώντας κατά τον τρόπο αυτό δυσχερέστατη την άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας.

34 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι, ακόμα και αναφερόμενη στο πλαίσιο εντός του οποίου ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση, η αιτιολογία της είναι ανεπαρκής.

35 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο υπό εξέταση λόγος ακυρώσεως στερείται ερείσματος, διότι η προσφεύγουσα ήταν σε θέση να προσδιορίσει πλήρως τα επίμαχα τιμολόγια και είδη εξοπλισμού και να αντιληφθεί τη συλλογιστική βάσει της οποίας η Επιτροπή κατέληξε στον αντικανονικό χαρακτήρα τους. Υπενθυμίζει μεταξύ άλλων ότι, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1990, C-350/88, Delacre κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1990, σ. I-395, σκέψη 16), η αιτιολογία της αποφάσεως πρέπει να εκτιμάται όχι μόνον βάσει της διατυπώσεώς της, αλλά επίσης βάσει των συμφραζομένων της.

36 Εν προκειμένω, όσον αφορά το πλαίσιο εντός του οποίου ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η προσφεύγουσα υπέγραψε τα πρακτικά, στα παραρτήματα των οποίων εκτίθενται επακριβώς ο κατάλογος των κοινοποιηθέντων από τον αποδέκτη τιμολογίων που αποδεικνύουν την πρόωρη έναρξη των εργασιών και ο κατάλογος των τιμολογίων που αφορούν άλλες μονάδες. Πέραν αυτών, η προσφεύγουσα έλαβε ακριβείς πληροφορίες εκ μέρους της Επιτροπής με το έγγραφο της 22ας Μαΐου 1995, σχετικά με τις αιτιάσεις που ελήφθησαν υπόψη εις βάρος της. Επιπλέον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η προσφεύγουσα συμμετέσχε ενεργώς στη διοικητική διαδικασία, αμφισβητώντας λεπτομερώς, επανειλημμένα, τις εν λόγω αιτιάσεις, πράγμα που αποδεικνύει ότι είχε πλήρη γνώση των απαιτουμένων πραγματικών και νομικών στοιχείων για την προάσπιση των δικαιωμάτων της.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

37 Κατά πάγια νομολογία, αφενός, δυνάμει του άρθρου 253 ΕΚ, από την αιτιολογία μιας πράξεως πρέπει να διαφαίνεται κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική της κοινοτικής αρχής που εκδίδει την προσβαλλόμενη πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου για να προασπίσουν τα δικαιώματά τους και στον κοινοτικό δικαστή να ασκεί τον έλεγχό του και, αφετέρου, η έκταση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως κρίνεται σε συνάρτηση με το γενικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η οικεία πράξη (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 24ης Απριλίου 1996, T-551/93 και T-231/94 έως T-234/94, Industrias Pesqueras Campos κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-247, σκέψη 140· της 12ης Οκτωβρίου 1999, T-216/96,

Conserve Italia κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-3139, στο εξής: απόφαση Conserve Italia I, σκέψη 117, και της 11ης Μαρτίου 2003, Τ-186/00, Conserve Italia κατά Επιτροπής, που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή, στο εξής: απόφαση Conserve Italia II, σκέψη 95).

38 Πρέπει να υπομνηστεί επίσης ότι, κατά τη νομολογία, η απαιτούμενη βάσει του άρθρου 253 ΕΚ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Φεβρουαρίου 1988, 67/85, 68/85 και 70/85, Van der Kooy κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 219, σκέψη 71). Επισημαίνεται επίσης συναφώς ότι από την αιτιολογία μιας αποφάσεως έχουσας σοβαρές συνέπειες για τον αποδέκτη κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής πρέπει να προκύπτουν σαφώς λόγοι που δικαιολογούν το έναντι αυτού ληφθέν από τη διοίκηση μέτρο (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Δεκεμβρίου 1994, Τ-450/93, Lisrestal κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-1177, σκέψη 52, και της 29ης Σεπτεμβρίου 1999, Τ-126/97, Sonasa κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-2793, σκέψη 65).

39 Η αιτιολογία της προσβαλλόμενης αποφάσεως πρέπει να εξεταστεί υπό το φως των αρχών αυτών.

2. Επί της έβδομης έως ένατης αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως σχετικά με τα τιμολόγια που αποδεικνύουν την πρόωρη έναρξη των εργασιών

Επιχειρήματα των διαδίκων

40 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, όσον αφορά την έβδομη έως την ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως κατά τις οποίες τα τιμολόγια αποδεικνύουν την ύπαρξη εγκαταστάσεων και τη διενέργεια εργασιών πριν από την ημερομηνία

λήψεως της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής από την Επιτροπή ότι το έγγραφο της 22ας Μαΐου 1995 περί κινήσεως της διαδικασίας διαπιστώσεως παραβάσεως δεν περιλαμβάνει παρά συγκεχυμένα στοιχεία με παραπομπή στον κατάλογο τιμολογίων που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 6, σημείο 1, των πρακτικών, όπου μνημονεύονται εννέα τιμολόγια. Ωστόσο, στο έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1996 σχετικά με τον υπολογισμό της μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής, η Επιτροπή φαίνεται ότι εστιάζει την αιτίαση σε τρία μόνον από τα τιμολόγια αυτά.

41 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επιπλέον ότι και το εν λόγω έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1996 δεν ανταποκρίνεται επίσης στην αίτηση αιτιολογήσεως. Αφενός, ανάγεται τέσσερα έτη πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως και, αφετέρου, δεν περιλαμβάνει οριστική διαπίστωση των παρατυπιών. Επιπλέον, εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο των περιλαμβανομένων στα πρακτικά παρατηρήσεων της Επιτροπής, όπου η Επιτροπή προσδιόρισε περισσότερα από 77 αντικανονικά τιμολόγια. Επομένως, τα στοιχεία αυτά δεν καθιστούν δυνατή τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται μόνο σε αυτά τα τρία τιμολόγια. Επιπλέον, δεν είναι εν προκειμένω δυνατή η επίκληση της αρχής της αιτιολογίας διά παραπομπής, η οποία γίνεται δεκτή από την κοινοτική νομολογία (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουνίου 1997, T-504/93, Tiercé Ladbroke κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-923, σκέψη 54, και της 30ής Μαρτίου 2000, T-65/96, Kish Glass κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-1885, σκέψη 51), αν ληφθεί υπόψη ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιλαμβάνει παραπομπή στο εν λόγω έγγραφο.

42 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι στο έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1996 προσδιορίζονται σαφώς τα τρία τιμολόγια από τα οποία αποδεικνύεται η πρόωρη έναρξη των εργασιών (ήτοι, τα τιμολόγια Berletti αριθ. 30, της 24ης Ιουλίου 1987, Casearmeccanica αριθ. 260, της 30ής Ιουλίου 1987, και Izoteca αριθ. 136, της 23ης Ιουλίου 1987), όπως εκτίθεται στην εικοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

43 Επισημαίνεται ότι στην αιτίαση που εκτίθεται στην έβδομη έως την ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως δεν απαριθμούνται τα τιμολόγια τα

οποία αμφισβητούνται ειδικά στο πλαίσιο της αιτιάσεως αυτής. Στην εικοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως εκτίθεται ωστόσο ότι η Επιτροπή απέστειλε, στις 28 Οκτωβρίου 1996, αντίγραφο των τριών τιμολογίων από τα οποία αποδεικνύεται η πρόωρη έναρξη των εργασιών.

44 Από το έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1996, σχετικά με τον υπολογισμό της μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής προκύπτει όμως σαφώς ότι η Επιτροπή εκτίμησε ότι αποδεικνύεται η πρόωρη έναρξη των εργασιών μόνον από τα τιμολόγια Berletti αριθ. 30, της 24ης Ιουλίου 1987, Casearmeccanica αριθ. 260, της 30ής Ιουλίου 1987, και Izoteca αριθ. 136, της 23ης Ιουλίου 1987, που αντιστοιχούσαν σε αγορές και κατασκευαστικές εργασίες. Η διευκρίνιση αυτή περιλαμβάνεται επίσης στο παράρτημα 1, σημείο 1, του εγγράφου αυτού, όπου περιλαμβάνεται ο λεπτομερής υπολογισμός της μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής. Επομένως, εφόσον η εικοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως αναφέρεται αποκλειστικά στα «τρία τιμολόγια από τα οποία αποδεικνύεται η πρόωρη έναρξη» των εργασιών, η προσφεύγουσα είχε στη διάθεσή της επαρκή στοιχεία για να προσδιορίσει τα τρία τιμολόγια στα οποία στηρίζονται η έβδομη έως ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως και για να αμφισβητήσει, εν γνώσει των απαιτουμένων στοιχείων, την προσαπτόμενη παρατυπία.

45 Η εκτίμηση αυτή δεν μπορεί να ανασκευαστεί από το επιχείρημα της προσφεύγουσας κατά το οποίο εν λόγω έγγραφο ανάγεται σε τέσσερα έτη πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως και δεν περιλαμβάνει οριστική διαπίστωση των παρατυπιών. Εφόσον στο έγγραφο αυτό περιλαμβάνεται ο υπολογισμός της μειώσεως της κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής τον οποίο η Επιτροπή συμπεριέλαβε πράγματι στην προσβαλλόμενη απόφαση, ουδέν στοιχείο παρείχε τη δυνατότητα στην προσφεύγουσα να υποθέσει ότι τα αμφισβητούμενα τιμολόγια, τα οποία είχαν προσδιοριστεί κατά τον εν λόγω υπολογισμό, υπέστησαν στη συνέχεια οποιαδήποτε μεταβολή. Υπενθυμίζεται επιπλέον ότι, με τις συμπληρωματικές παρατηρήσεις της 11ης Νοεμβρίου 1996, η προσφεύγουσα προσκόμισε έκθεση πραγματογνωμοσύνης που αφορούσε αποκλειστικά τα τρία τιμολόγια στα οποία αναφερόταν το έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1996 και ότι, στο δικόγραφο της προσφυγής της, αμφισβήτησε τον αντικανονικό χαρακτήρα μόνον των τριών αυτών τιμολογίων, στηριζόμενη ακριβώς στο περιεχόμενο του εν λόγω εγγράφου. Επομένως, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, δεν είναι δυνατό να μη γίνει δεκτό ότι διέθετε επαρκή στοιχεία για να αμφισβητήσει με πλήρη γνώση την προσαπτόμενη παρατυπία.

46 Κατά συνέπεια, το επιχείρημα περί απουσίας αιτιολογίας σχετικά με την αιτίαση που περιλαμβάνεται στην έβδομη έως την ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως είναι απορριπτέο.

3. Επί της δέκατης αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως σχετικά με τα τιμολόγια τα οποία αναφέρονταν μεν στη μονάδα του Alseno, αλλά δεν την αφορούσαν

Επιχειρήματα των διαδίκων

47 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, όσον αφορά τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία ορισμένα τιμολόγια, αν και αναφέρονται στη μονάδα του Alseno, δεν την αφορούν στην πραγματικότητα, ότι η αναφορά στα πρακτικά στην οποία προβαίνει η Επιτροπή στο υπόμνημα αντικρούσεως δεν είναι επαρκής για τον προσδιορισμό των επίμαχων τιμολογίων. Στο έγγραφο αυτό περιλαμβάνεται απλώς μια υποτιθέμενη παρατυπία η οποία έπρεπε στη συνέχεια να προσαφθεί ρητώς στον αποδέκτη.

48 Η Επιτροπή αντιτείνει, στα υπομνήματα αντικρούσεως και ανταπαντήσεως, ότι η αιτίαση στην οποία αναφέρεται η εν λόγω αιτιολογική σκέψη δεν μπορεί λογικά παρά να αναφέρεται σε εννέα τιμολόγια τα οποία απαριθμούνται ειδικά στο παράρτημα 6, σημείο 1, των πρακτικών και ότι κανένα στοιχείο δεν παρείχε τη δυνατότητα στην προσφεύγουσα να υποθέσει ότι η αιτίαση αυτή υπέστη στη συνέχεια κάποια μεταβολή εν σχέσει προς την προβληθείσα έναντι του αποδέκτη κατά τη διενέργεια του ελέγχου και στο έγγραφο της 22ας Μαΐου 1995 περί κινήσεως της διαδικασίας καταργήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής.

49 Ωστόσο, η Επιτροπή υποστήριξε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, σε απάντηση επί των ερωτήσεων του Πρωτοδικείου, ότι η δέκατη αιτιολογική σκέψη αφορούσε αποκλειστικά τα τιμολόγια Comar αριθ. 3012 και Line Switch αριθ. 1466, τα οποία απαριθμούνται ρητώς στο παράρτημα 1, σημείο 3, του εγγράφου της 28ης Οκτωβρίου 1996 που αφορά τον υπολογισμό της μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

50 Διαπιστώνεται εκ προοιμίου ότι η δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία ορισμένα τιμολόγια, αν και αποδίδονται στη μονάδα του Alseno, δεν την αφορούν στην πραγματικότητα, δεν προσδιορίζει τα τιμολόγια αυτά.

51 Όσον αφορά το πλαίσιο εντός του οποίου ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση, από τη δικογραφία προκύπτει ότι στο παράρτημα 6, σημείο 1, των πρακτικών προσδιορίζονται εννέα τιμολόγια που θεωρούνται αντικανονικά όσον αφορά τη μονάδα του Alseno, ήτοι:

— το τιμολόγιο FMI αριθ. 1938, της 31ης Μαΐου 1988·

— το τιμολόγιο FMI αριθ. 2917, της 30ής Ιουλίου 1988·

— το τιμολόγιο FMI αριθ. 74, της 30ής Ιανουαρίου 1988·

— το τιμολόγιο Zaninox αριθ. 2043, της 30ής Αυγούστου 1989·

— το τιμολόγιο FMI αριθ. 3045, της 31ης Αυγούστου 1988·

— το τιμολόγιο Tecnotubi αριθ. 234, της 29ης Ιουλίου 1988·

— το τιμολόγιο FMI αριθ. 3541, της 30ής Σεπτεμβρίου 1987·

— το τιμολόγιο Cimme αριθ. 1813, της 4ης Σεπτεμβρίου 1987·

— το τιμολόγιο Line Switch αριθ. 1466, της 16ης Δεκεμβρίου 1987.

52 Επιπλέον, το έγγραφο της 22ας Μαΐου 1995 περί κινήσεως της διαδικασίας καταργήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής περιείχε μνεία της αιτιάσεως αυτής με παραπομπή στον διενεργηθέντα στις 26 Σεπτεμβρίου 1994 έλεγχο και, επομένως, στα περιλαμβανόμενα στον εν λόγω κατάλογο τιμολόγια. Επιπλέον, η προσφεύγουσα υποστήριξε κατά τη διοικητική διαδικασία ότι τα εν λόγω εννέα τιμολόγια είναι κανονικά.

53 Ωστόσο, στο έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1996, περί του υπολογισμού της μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής, η Επιτροπή αναφέρθηκε ρητώς σε δύο τιμολόγια αποδιδόμενα εσφαλμένα στη μονάδα του Alseno (τιμολόγια Comar αριθ. 3012, της 28ης Ιουλίου 1988, και Line Switch αριθ. 1466, της 16ης Δεκεμβρίου 1987), διευκρινίζοντας συναφώς ότι επρόκειτο για τιμολόγια «διαφορετικά από τα περιλαμβανόμενα στο υποκεφάλαιο "τμήμα φυσικής επεξεργασίας λαχανικών"». Πέραν όμως του γεγονότος ότι δεν προκύπτει από το εν λόγω έγγραφο ότι τα εννέα τιμολόγια που αμφισβητήθηκαν αρχικώς κατά τη διενέργεια του ελέγχου αποτελούν ακόμα αντικείμενο της αιτιάσεως αυτής —σημείο 95, πλην του τιμολογίου Line Switch αριθ. 1466—, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή συμπεριλαμβάνει στον υπολογισμό της μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής, χωρίς καμία διευκρίνιση, το τιμολόγιο Comar αριθ. 3012, το οποίο δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο του παραρτήματος 6, σημείο 1, των πρακτικών και του οποίου ουδέποτε έγινε επίκληση, σύμφωνα με τη δικογραφία, έναντι της προσφεύγουσας κατά τη διοικητική διαδικασία.

54 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή εξέθεσε, απαντώντας στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, ότι τα τιμολόγια που αποτελούν αντικείμενο της αιτιάσεως αυτής υπέστησαν μεταβολή κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, ανέφερε

δε ότι η δέκατη αιτιολογική σκέψη αφορούσε μόνον τα δύο τιμολόγια που προσδιορίζονται ρητώς στο παράρτημα 1, σημείο 3, του εγγράφου της 28ης Οκτωβρίου 1996, αποκλειομένου κάθε άλλο τιμολογίου. Αυτοί όμως οι ισχυρισμοί δεν στηρίζονται σε κανένα στοιχείο της δικογραφίας και αντικρούονται ευθέως από τα εκ μέρους της Επιτροπής εκτιθέμενα στα υπομνήματα αντικρούσεως και ανταπαντήσεως, όπου η Επιτροπή υποστήριξε σαφώς ότι τα τιμολόγια στα οποία αναφέρεται η εν λόγω αιτιολογική σκέψη είναι τα εννέα τιμολόγια που απαριθμούνται στο παράρτημα 6, σημείο 1, των πρακτικών και ότι ουδέν στοιχείο παρέχει τη δυνατότητα στην προσφεύγουσα να υποθέσει ότι η αιτίαση αυτή υπέστη στη συνέχεια μεταβολές.

55 Δεν είναι επομένως δυνατό να προσδιοριστούν, βάσει της δικογραφίας και του πλαισίου εντός του οποίου ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση, τα τιμολόγια που αμφισβητούνται στη δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν κατόρθωσε καν να αποσαφηνίσει ενώπιον του Πρωτοδικείου σε ποια τιμολόγια αναφέρεται η εν λόγω αιτιολογική σκέψη. Κατά συνέπεια, ορθώς η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι δεν ήταν σε θέση να προσδιορίσει τα επίμαχα τιμολόγια και να αμφισβητήσει προσηκόντως τον προσαπτόμενο αντικανονικό χαρακτήρα τους.

56 Η δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως βαρύνεται κατά συνέπεια με απουσία αιτιολογίας.

4. Επί της ενδέκατης αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλομένης αποφάσεως σχετικά με την αγορά μη προβλεπομένων στο εγκριθέν σχέδιο ειδών εξοπλισμού

Επιχειρήματα των διαδίκων

57 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, όσον αφορά την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη, κατά την οποία αγοράστηκαν μη προβλεπόμενα στο εγκριθέν σχέδιο είδη εξοπλισμού προοριζόμενα για τη συγκομιδή βασικών γεωργικών προϊόντων, ότι η παραπομπή στην οποία προβαίνει η Επιτροπή στις παρατηρήσεις που διατύπωσε κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας δεν αποτελεί προσήκουσα αιτιολογία.

58 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι περιγραφόμενες στην ενδέκατη αιτιολογική σκέψη συνθήκες παρέσχαν τη δυνατότητα στην προσφεύγουσα να προσδιορίσει με ακρίβεια τα επίμαχα είδη εξοπλισμού, όπως προκύπτει από τις παρατηρήσεις τις οποίες διατύπωσε η προσφεύγουσα κατά τη διοικητική διαδικασία και στο δικόγραφο της προσφυγής της. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα αναφέρθηκε επανειλημμένα στην απόκτηση δύο μηχανών αποφλοιώσεως αρακά.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

59 Επισημαίνεται ότι στην επίμαχη αιτιολογική σκέψη δεν προσδιορίζονται επίσης οι μηχανές των οποίων αμφισβητείται η αγορά. Από το πλαίσιο εντός του οποίου ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ωστόσο ότι η προσφεύγουσα ήταν σε θέση, όπως αναγνώρισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, να προσδιορίσει τα επίμαχα είδη εξοπλισμού και να αντιληφθεί τη συλλογιστική στην οποία στηρίζεται η προβαλλόμενη από την Επιτροπή αιτίαση.

60 Αφενός, με το έγγραφο της 22ας Μαΐου 1995 περί κινήσεως της διαδικασίας καταργήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής, η Επιτροπή προσήψε στην προσφεύγουσα την απόκτηση μη αρχικώς προβλεπόμενων μηχανών, που προορίζονταν για τη συγκομιδή βασικών γεωργικών προϊόντων. Στις παρατηρήσεις που υπέβαλε στις 3 Αυγούστου 1995, η προσφεύγουσα ανέφερε ρητώς ότι η προβαλλόμενη στο έγγραφο της 22ας Μαΐου 1995 αιτίαση αφορούσε την αγορά δύο μηχανών αποφλοιώσεως αρακά η οποία δεν είχε συμπεριληφθεί στο υποβληθέν στην Επιτροπή αρχικό σχέδιο. Επιπλέον, στα λεπτομερή δικαιολογητικά έγγραφα των δαπανών του υπογραφέντος από την προσφεύγουσα σχεδίου, το οποίο είναι συνημμένο στο πιστοποιητικό περί περατώσεως των εργασιών που εξέδωσαν οι ιταλικές αρχές στις 9 Φεβρουαρίου 1991 καθώς και στις παρατηρήσεις της προσφεύγουσας, εμφαίνεται, ως πρώτη πραγματική δαπάνη, η αγορά δύο μηχανών αποφλοιώσεως αρακά, που αντιστοιχεί στο τιμολόγιο FMC αριθ. 159, της 23ης Φεβρουαρίου 1989, ποσού 641 341 800 ITL.

61 Αφετέρου, στο παράρτημα 1, σημείο 2, του εγγράφου της 28ης Οκτωβρίου 1996 περί του υπολογισμού της μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής, γίνεται ρητή αναφορά στο τιμολόγιο FMC αριθ. 159, της 23ης Φεβρουαρίου 1989, ποσού 641 341 800 ITL, ως αντιστοιχούν στην αγορά μη προβλεπόμενων στο σχέδιο μηχανών, προοριζόμενων για τη συγκομιδή γεωργικών προϊόντων. Το τιμολόγιο αυτό αντιστοιχεί ακριβώς προς το τιμολόγιο στο οποίο αναφέρεται η προσφεύγουσα στα παραρτήματα των παρατηρήσεών της τής 3ης Αυγούστου 1995.

62 Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα είχε στη διάθεσή της επαρκή στοιχεία για να προσδιορίσει τα είδη εξοπλισμού στα οποία στηρίζεται η εν λόγω αιτιολογική σκέψη και να αμφισβητήσει, εν γνώσει των συνθηκών, την προσαπτόμενη παρατυπία. Εξάλλου, η προσφεύγουσα αναφέρθηκε ρητώς στο δικόγραφο της προσφυγής της (σημείο 50) στις δύο αμφισβητούμενες μηχανές αποφλοιώσεως οι οποίες προσδιορίστηκαν κατά τη διοικητική διαδικασία, πράγμα που αναιρεί τον ισχυρισμό της περί μη αιτιολογήσεως της αιτιάσεως αυτής.

63 Κατά συνέπεια, ο προβαλλόμενος από την προσφεύγουσα λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την απουσία αιτιολογίας όσον αφορά την αιτίαση στην οποία αναφέρεται η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι απορριπτέος.

5. Συμπέρασμα

64 Βάσει των ανωτέρω εκτιμήσεων, προσήκει η συναγωγή του συμπεράσματος ότι η προσβαλλόμενη απόφαση ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις αιτιολογήσεως όσον αφορά την έβδομη έως την ένατη και την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη. Απεναντίας, η αιτίαση στην οποία αναφέρεται η δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως βαρύνεται με απουσία αιτιολογίας.

65 Κατά συνέπεια, ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την απουσία αιτιολογίας είναι εν μέρει βάσιμος, όσον αφορά τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, και απορριπτέος κατά τα λοιπά ως αβάσιμος.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από την παράβαση και την εσφαλμένη ερμηνεία του σημείου 5.3 των επεξηγηματικών σημειώσεων, του σημείου Ι.10 της ανακοινώσεως του 1983 και του σημείου Β.1, παράγραφος 5, στοιχείο β', του εγγράφου εργασίας όσον αφορά την έβδομη έως την ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως

66 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή έκρινε εσφαλμένα ότι τα τιμολόγια στα οποία αναφέρονται η έβδομη έως ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως αποδεικνύουν ότι πολλές επενδύσεις του χρηματοδοτηθέντος σχεδίου αντιβαίνουν, λόγω της πρόωρης εκτελέσεώς τους, προς το σημείο 5.3 των επεξηγηματικών σημειώσεων και το σημείο Ι.10 της ανακοινώσεως του 1983.

67 Ο υπό εξέταση ισχυρισμός διαιρείται σε δύο σκέλη. Το πρώτο σκέλος αντλείται από εσφαλμένη ερμηνεία του σημείου 5.3 των επεξηγηματικών σημειώσεων και του σημείου Ι.10 της ανακοινώσεως του 1983 σχετικά με την ημερομηνία που πρέπει να ληφθεί υπόψη για να εκτιμηθεί αν οι εργασίες άρχισαν πρόωρα. Το δεύτερο σκέλος στηρίζεται στην εσφαλμένη ερμηνεία του σημείου Β.1, παράγραφος 5, στοιχείο β', του εγγράφου εργασίας σχετικά με τη δυνατότητα του αποδέκτη να προβεί σε αγορές και στην εκτέλεση εργασιών πριν από την αίτηση χρηματοδοτικής συνδρομής.

1. Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

68 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή ερμήνευσε εσφαλμένα το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την παρούσα υπόθεση, καθόσον ισχυρίζεται ότι ο αποδέκτης πραγματοποίησε πρόωρα επενδύσεις, βασιζόμενη, δυνάμει του σημείου 5.3 των επεξηγηματικών σημειώσεων, στην ημερομηνία λήψεως της αιτήσεως από την Επιτροπή, στις 17 Ιουλίου 1987, αντί να λάβει υπόψη την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως, ήτοι την 22α Μαΐου 1987.

69 Συναφώς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι στο σημείο Ι.10 της ανακοινώσεως του 1983 και στο σημείο Β.1, παράγραφος 5, στοιχείο β', του εγγράφου εργασίας προβλέπεται σαφώς ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία «υποβολής» και η ημερομηνία «λήψεως» της αιτήσεως. Κατά την προσφεύγουσα, οι δύο αυτές διατάξεις αποτελούν το μόνο κανονιστικό πλαίσιο εφαρμογής του κανονισμού 355/77, και όχι το σημείο 5.3 του εντύπου αιτήσεως χορηγήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής, το οποίο δεν αποτελεί πραγματικό κανόνα, αλλά διευκρίνιση περιλαμβανόμενη σε τηλεομοιοτυπία εντύπου για την υποβολή των αιτήσεων.

70 Η προσφεύγουσα προβάλλει επιπλέον ότι η απόφαση Conserve Italia II δεν αναφέρεται ρητώς στο ζήτημα της ημερομηνίας που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όσον αφορά την έναρξη των εργασιών. Σε τέτοια περίπτωση, το Πρωτοδικείο έκλινε, κατά την προσφεύγουσα, υπέρ των διατάξεων του κανονισμού 2515/85 (άρθρα 1 και 2) και του κανονισμού 355/77 (άρθρο 13), που αναφέρονται πάντοτε στην «υποβολή», στη «διαβίβαση» ή στην «κατάθεση» της αιτήσεως και όχι στη λήψη της.

71 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η παρατήρηση αυτή είναι εν προκειμένω αποφασιστικής σημασίας. Τα τρία επικρινόμενα τιμολόγια, τα οποία εμφανίστηκαν αμέσως μετά την αποπεράτωση των εργασιών, φέρουν ημερομηνίες της 24ης Ιουλίου 1987 (Berletti αριθ. 30), της 30ής Ιουλίου 1987 (Casearmeccanica αριθ. 260) και της 23ης Ιουλίου 1987 (Izoteca αριθ. 135), πράγμα που αποδεικνύει ότι οι εργασίες εκτελέστηκαν μετά την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως χρηματοδοτήσεως εκ μέρους του αποδέκτη, στις 22 Μαΐου 1987, και μετά την ημερομηνία λήψεως της αιτήσεως από την Επιτροπή στις 17 Ιουλίου 1987. Πέραν αυτού, κατά την προσφεύγουσα, η αναφορά στην ημερομηνία λήψεως η οποία εμφαίνεται στη δήλωση που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 4 των πρακτικών ουδεμία σημασία έχει, διότι πρόκειται για αναφορά στην υποδειχθείσα από την Επιτροπή ημερομηνία, η οποία έγινε καλοπίστως από την προσφεύγουσα.

72 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η άποψη της προσφεύγουσας στερείται ερείσματος. Αφενός, ουδεμία αντίφαση υφίσταται μεταξύ των εν λόγω κανονιστικών διατάξεων, καθόσον το σημείο Ι.10 της ανακοινώσεως του 1983 αναφέρεται πράγματι στην «υποβολή», αλλά στην υποβολή των αιτήσεων χορηγήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής εκ μέρους των αρχών των κρατών μελών —οι οποίες ενεργούν εξ ονόματος

των ενδιαφερομένων— στην Επιτροπή. Επομένως, η υποχρέωση στην οποία αναφέρεται το σημείο 5.3 των επεξηγηματικών σημειώσεων ισοδυναμεί προς την υποχρέωση στην οποία αναφέρεται το σημείο I.10 της ανακοινώσεως του 1983. Αφετέρου, κατά την Επιτροπή, η προσφεύγουσα δέχθηκε κατά τη διοικητική διαδικασία, ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη όχι η ημερομηνία της υποβολής, αλλά η ημερομηνία λήψεως της αιτήσεως συνδρομής από την Επιτροπή.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

73 Η προϋπόθεση κατά την οποία το σχέδιο δεν μπορεί να αρχίσει πριν από την ημερομηνία λήψεως της αιτήσεως συνδρομής από την Επιτροπή προκύπτει από το σημείο 5.3 των επεξηγηματικών σημειώσεων, όπου διευκρινίζεται ότι «τα σχέδια των οποίων η εκτέλεση άρχισε πριν από τη λήψη, από την Επιτροπή της αιτήσεως δεν μπορούν να λάβουν χρηματοδοτική συνδρομή». Το σημείο αυτό επιρρωννύεται από το σημείο 5.3 του εντύπου της αιτήσεως συνδρομής (έντυπο του παραρτήματος Α, πρώτο μέρος, του κανονισμού 2515/85), που περιέχει την ανάληψη υποχρεώσεως του αιτούντος τη συνδρομή να μην αρχίσει τις εργασίες πριν από την εκ μέρους της Επιτροπής λήψη της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής από το ΕΓΤΠΕ. Κατά συνέπεια, υπογράφοντας το έντυπο της αιτήσεως χορηγήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής, η προσφεύγουσα ανέλαβε την υποχρέωση να μην αρχίσει την εκτέλεση των εργασιών πριν από την εκ μέρους της Επιτροπής «λήψη» της αιτήσεως συνδρομής.

74 Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί κατ' αρχάς ότι, όπως έχει ήδη κριθεί, οι ενδείξεις που περιλαμβάνονται στο εν λόγω έντυπο αιτήσεως για τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής έχουν την ίδια νομική ισχύ με τις διατάξεις του κανονισμού στον οποίο είναι συνημμένο το έντυπο αυτό, ήτοι του κανονισμού 2515/85 (αποφάσεις Conserve Italia I, σκέψη 61, και Conserve Italia II, σκέψη 58). Επομένως, το επιχείρημα που αντλεί η προσφεύγουσα από την ανυπαρξία κανονιστικού περιεχομένου της υποχρεώσεως στην οποία αναφέρεται το σημείο 5.3 του εντύπου της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

75 Με την απόφαση Conserve Italia II (σκέψη 62), το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε επί της ανυπαρξίας αντιφάσεως μεταξύ των διατάξεων που διέπουν τον οικείο τομέα όσον αφορά την ημερομηνία που πρέπει να ληφθεί υπόψη για να εκτιμηθεί ο πρόωρος χαρακτήρας των εργασιών.

76 Συγκεκριμένα, η αναφορά του σημείου Ι.10 της ανακοινώσεως του 1983 στην «υποβολή της αιτήσεως στην Επιτροπή» και η αναφορά που περιλαμβάνεται στο σημείο Β.1, παράγραφος 5, στοιχείο β', του εγγράφου εργασίας στην «υποβολή της αιτήσεως συνδρομής» δεν συνιστούν αντίφαση, όπως κρίθηκε, έναντι της αναφοράς του σημείου 5.3 των επεξηγηματικών σημειώσεων στην ημερομηνία που γίνεται η «λήψη από την Επιτροπή της αιτήσεως». Δεν υφίσταται επίσης αντίφαση μεταξύ των διατάξεων αυτών και της αναφοράς και του σημείου 5.3 του εντύπου της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής στην ημερομηνία κατά την οποία παραλαμβάνεται «η αίτηση ενισχύσεως από το ΕΓΤΠΕ». Όλες αυτές οι αναφορές εκλαμβάνονται κατ' ανάγκη ως αναφορά στην ημερομηνία λήψεως, εκ μέρους της Επιτροπής, της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής, η οποία διαβιβάζεται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

77 Το προβαλλόμενο από την προσφεύγουσα επιχείρημα κατά το οποίο τα άρθρα 1 και 2 του κανονισμού 2515/85 και το άρθρο 13 του κανονισμού 355/77 αναφέρονται στην υποβολή της αιτήσεως συνδρομής και όχι στη λήψη της, δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση την εκτίμηση αυτή. Το άρθρο 1 του κανονισμού 2515/85 αναφέρεται στις αιτήσεις χρηματοδοτικής συνδρομής που «υποβάλλονται από την 1η Μαΐου 1985» και το άρθρο 2 του εν λόγω κανονισμού στις αιτήσεις «που έχουν διαβιβαστεί στις αρμόδιες εθνικές αρχές [...] για αποστολή στο ΕΓΤΠΕ». Επιπλέον, το άρθρο 13 του κανονισμού 355/77 προβλέπει ότι οι αιτήσεις συνδρομής του Ταμείου «πρέπει να υποβάλλονται μέσω του ενδιαφερομένου κράτους μέλους πριν από την 1η Μαΐου». Επομένως, πέραν του ότι πρόκειται για κανονιστικές διατάξεις μη έχουσες ουδεμία σχέση με την εν λόγω υποχρέωση, οι διατάξεις αυτές δεν αναιρούν το γεγονός ότι τις αιτήσεις χρηματοδοτικής συνδρομής υποβάλλουν στην Επιτροπή οι αρμόδιες εθνικές αρχές και, κατά συνέπεια, ότι αυτή η ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων πρέπει επίσης να θεωρηθεί ως ημερομηνία λήψεως των αιτήσεων από την Επιτροπή.

78 Πέραν αυτού, όπως επισήμανε ορθά η Επιτροπή, η προσφεύγουσα αναφέρθηκε ρητώς στην ημερομηνία «λήψεως» της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής στη δήλωση στην οποία προέβη αυθορμήτως κατά τη διενέργεια του ελέγχου αναφορικά με τον πρόωρο χαρακτήρα των εργασιών, η οποία είναι συνημμένη στο παράρτημα 4 των πρακτικών. Επομένως, το γεγονός ότι τα αμφισβητούμενα τιμολόγια χρονολογούνται από τις 23 έως τις 30 Ιουλίου 1987 και ότι προσκομίστηκαν αμέσως μετά την αποπεράτωση των εργασιών είναι άνευ σημασίας, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα αναγνώρισε ρητώς με την εν λόγω δήλωση ότι οι εργασίες που αντιστοιχούσαν στα τιμολόγια αυτά είχαν πραγματοποιηθεί πριν από την ημερομηνία της 17ης Ιουλίου 1987.

79 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή ερμήνευσε ορθά τις επεξηγηματικές σημειώσεις και τα κριτήρια επιλογής, εκτιμώντας ότι η ημερομηνία που έπρεπε να ληφθεί υπόψη για την έναρξη των εργασιών ήταν η ημερομηνία λήψεως της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής από την Επιτροπή και ότι, επομένως, η προσφεύγουσα είχε προβεί προώρως στην εκτέλεση των εργασιών.

80 Το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως είναι κατά συνέπεια απορριπτέο.

2. Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

81 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή ερμήνευσε εσφαλμένα το σημείο Β.1, παράγραφος 5, στοιχείο β', του εγγράφου εργασίας, δεδομένου ότι οι προπαρασκευαστικές και δευτερεύουσες εργασίες στις οποίες αναφέρονται τα αμφισβητούμενα τιμολόγια δεν αποτελούν εργασίες οι οποίες άρχισαν πριν από την υποβολή της αιτήσεως βάσει της κοινοτικής ρυθμίσεως.

82 Κατά την προσφεύγουσα, η διάταξη αυτή επιτρέπει την προηγούμενη απόκτηση μηχανών και κατασκευαστικού υλικού υπό την προϋπόθεση ότι η συναρμολόγηση και η εγκατάστασή τους δεν πραγματοποιούνται πριν από την υποβολή της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής στην Επιτροπή. Επομένως, ο κανόνας αυτός επιτρέπει την αγορά υλικού υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν τίθεται σε λειτουργία, πράγμα που περιλαμβάνει τις εγκαταστάσεις και τα μηχανήματα που, αν και έχουν συναρμολογηθεί, χρειάζονται σύνδεση με άλλα στοιχεία για να μπορούν να λειτουργήσουν.

83 Εν προκειμένω, τα τρία τιμολόγια στα οποία αναφέρονται η έβδομη έως την ένατη αιτιολογική σκέψη αφορούσαν, κατά την προσφεύγουσα, προπαρασκευαστικές και δευτερεύουσες εργασίες και πρόσθετα είδη εξοπλισμού για την εγκατάσταση της γραμμής πληρώσεως και συμπιέσεως η οποία προορίζεται για τη μεταποίηση φασολιών και αρακά και παραδόθηκε στις 31 Ιουλίου 1987, σύμφωνα με το έντυπο αριθ. 482 της επιχειρήσεως Zacmi. Δεδομένου ότι αυτά τα είδη εξοπλισμού, αν και είχαν συναρμολογηθεί, δεν είχαν αυτόνομη λειτουργία μέχρι την παράδοση και τη σύνδεση με την εν λόγω γραμμή παραγωγής, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι προπαρασκευαστικές εργασίες επιτρέπονται βάσει της διατυπώσεως του σημείου Β.1, παράγραφος 5, στοιχείο β', του εγγράφου εργασίας.

84 Η συνημμένη στα πρακτικά δήλωση του Padoin της 26ης Σεπτεμβρίου 1994 επιβεβαιώνει, κατά την προσφεύγουσα, την εκτίμηση αυτή, καθόσον αναφέρεται στην «παράδοση» μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού πριν από την ημερομηνία λήψεως της αιτήσεως από την Επιτροπή στις 17 Ιουλίου 1987, και όχι στη συναρμολόγηση, τη σύνδεση ή την ενσωμάτωση των μηχανημάτων αυτών. Συγκεκριμένα, από τη δήλωση προκύπτει ότι τα αποκτηθέντα μηχανήματα χρησιμοποιήθηκαν μόνο για δευτερεύουσες εργασίες ενόψει της προετοιμασίας της ζώνης που προοριζόταν για τη νέα γραμμή πληρώσεως και συμπιέσεως. Στη δήλωση στην οποία ιδίως στήριξε η Επιτροπή την προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται σαφώς ότι η συναρμολόγηση, η εγκατάσταση και η θέση σε λειτουργία των μηχανημάτων πραγματοποιήθηκαν από τις 31 Ιουλίου 1987, κατά την παράδοση της γραμμής παραγωγής από τον όμιλο Zacmi.

85 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προτεινόμενη από την προσφεύγουσα ερμηνεία του εγγράφου εργασίας δεν είναι βάσιμη. Αφενός, η ερμηνεία αυτή έρχεται σε προφανή αντίθεση με τη διατύπωση του του σημείου Β.1, παράγραφος 5, στοιχείο β', του

εγγράφου εργασίας, το οποίο προβλέπει εξαιρέσεις ισχύουσες μόνον όταν ο αιτών τηρεί ορισμένες προϋποθέσεις, όπως την απαίτηση να μην προβεί σε «συναρμολόγηση». Η προσφεύγουσα όμως αναγνώρισε εν προκειμένω ότι τα μηχανήματα είχαν ήδη συναρμολογηθεί. Αφετέρου, η διάταξη αυτή αποτελεί εξαίρεση και, επομένως, πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

86 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή ερμήνευσε εσφαλμένα το σημείο Β.1, παράγραφος 5, του εγγράφου εργασίας, καθόσον οι εργασίες στις οποίες αναφέρονται τα τρία τιμολόγια τα οποία αμφισβητούνται στο έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1996 δεν αποτελούν, βάσει της προβλεπόμενης στο έγγραφο εργασίας εξαιρέσεως, εργασίες πραγματοποιηθείσες πριν από την υποβολή της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής.

87 Πρέπει, προκαταρκτικώς, να εξεταστούν η φύση και ο βαθμός πραγματοποιήσεως των εργασιών οι οποίες, κατά την Επιτροπή εκτελέστηκαν πρόωρα από τον αποδέκτη.

88 Όσον αφορά το τιμολόγιο Berletti αριθ. 30, της 24ης Ιουλίου 1987, από το αντικείμενό του προκύπτει ότι αφορά «προπαρασκευαστικές εργασίες για την εγκατάσταση της νέας γραμμής πληρώσεως αρακά». Επιπλέον στην έκθεση της διενεργηθείσας στις 5 Νοεμβρίου 1996 ένορκης πραγματογνωμοσύνης διευκρινίζεται ότι οι εργασίες αυτές συνίσταντο στην επιδιόρθωση της πλακοστρώσεως και των φρεατίων εκκενώσεως που είχαν φθαρεί από τη χρήση και τον χρόνο. Οι εργασίες αυτές «εκτελέστηκαν για την αποκατάσταση της προϋπάρχουσας γραμμής μεταποιήσεως και μπορούσαν εν πάση περιπτώσει να χρημιμεύσουν επίσης για την πραγματοποίηση του προβλεπόμενου βελτιωτικού σχεδίου».

89 Το τιμολόγιο Casearmeccanica αριθ. 260, της 30ής Ιουλίου 1987 αφορά την «εγκατάσταση της νέας γραμμής πληρώσεως αρακά» την «κατασκευή και συναρμολόγηση ταινιών μεταφοράς κενών δοχείων από τη συσκευή αποφλοιώσεως μέχρι τη συσκευή

πληρώσεως» και την «εγκατάσταση της γραμμής μεταφοράς πλήρων δοχείων προς τη συσκευή αποστειρώσεως». Επιπλέον στην έκθεση πραγματογνωμοσύνης της 5ης Νοεμβρίου 1996 αναφέρεται ότι οι εργασίες συνίσταντο στην ανακατασκευή με ανοξείδωτο χάλυβα των στοιχείων μεταφοράς που λειτουργούσαν με κυλιόμενους τάπητες ή με καλώδια και είχαν υποστεί φθορά, με την ευκαιρία της ετήσιας διακοπής λειτουργίας της γραμμής, και ότι «οι κυλιόμενοι τάπητες που είχαν υποστεί μεταβολές κατά τον τρόπο αυτό για την υπάρχουσα γραμμή εγκαταστάθηκαν στη συνέχεια στην καινούργια γραμμή με την οποία ήταν συμβατοί, καθόσον ο τρόπος λειτουργίας τους δεν είχε μεταβληθεί».

90 Τέλος, το τιμολόγιο Izoteca αριθ. 136, της 23ης Ιουλίου 1987, αφορά την «κατασκευή και συναρμολόγηση των καλυμμάτων προστασίας της εξέδρας στηρίξεως για τις συσκευές της νέας γραμμής πληρώσεως αρακά» και τη «συναρμολόγηση του κοχλία εξαγωγής αρακά». Συναφώς, στην έκθεση πραγματογνωμοσύνης της 5ης Νοεμβρίου 1996 επισημαίνεται ότι οι εργασίες συνίσταντο στην ανανέωση των καλυμμάτων ασφαλείας των μηχανών και των κλιμακωτών γεφυρών φορτώσεως, με την ανακατασκευή τους από ανοξείδωτο χάλυβα και ότι τα καλύμματα αυτά, «τα οποία εξυπηρετούσαν την υπάρχουσα γραμμή, χρησιμοποιήθηκαν κατόπιν στην εγκατάσταση της νέας γραμμής».

91 Από τα ανωτέρω εκτιθέμενα σχετικά με τα τιμολόγια και την έκθεση πραγματογνωμοσύνης προκύπτει ότι οι εργασίες αυτές συνίσταντο πράγματι, όπως δέχθηκε η προσφεύγουσα σε επιτόπιες εργασίες εγκαταστάσεως και συναρμολογήσεως.

92 Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνεται εξάλλου από τη συνημμένη στα πρακτικά δήλωση της 26ης Σεπτεμβρίου 1994, στην οποία διευκρινίζεται ρητώς ότι «πραγματοποιήθηκε ολόκληρη σειρά συμπληρωματικών εργασιών», ότι «πρόσθετα είδη εξοπλισμού αγοράστηκαν και εγκαταστάθηκαν» και ότι «ορισμένα μεταξύ αυτών είχαν εκ των προτέρων κατασκευαστεί εντός της μονάδας [...] ώστε να μπορούν να εγκατασταθούν ταχέως μετά την παράδοση εκ μέρους του ομίλου Zacmi (παραδείγματα: τμήματα καλωδιακού μεταφορέα, τμήματα σωλήνων, καλύμματα προστασίας, τμήματα συσκευής μεταφοράς με κυλιόμενο τάπητα, κ.λπ.)». Οι εργασίες και οι συσκευές στις οποίες αναφέρεται η εν λόγω δήλωση συμπίπτουν όμως με τις εργασίες και τις συσκευές στις οποίες αναφέρονται τα εν λόγω τιμολόγια και η έκθεση πραγματογνωμοσύνης. Επομένως, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, κατά τον οποίο από τη διατύπωση της δηλώσεως αυτής αποδεικνύεται ότι τα εν λόγω τιμολόγια αναφέρονται μόνον στην «παράδοση» συσκευών και ειδών εξοπλισμού πριν από τις 17 Ιουλίου 1987 και όχι στη συναρμολόγηση ή την ενσωμάτωσή τους, δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

93 Από τα ανωτέρω εκτιθέμενα στοιχεία της εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης προκύπτει επίσης ότι τα μηχανήματα και οι εργασίες στις οποίες αναφέρονται τα τιμολόγια Casearmeccanica αριθ. 260 και Izoteca αριθ. 136 είχαν λειτουργικότητα στα πλαίσια της προϋπάρχουσας γραμής, όπως και οι εργασίες στις οποίες αναφέρεται το τιμολόγιο Berletti αριθ. 30 πριν από την παράδοση στην οποία προέβη ο όμιλος Zacmi. Κατά συνέπεια, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, επισημαίνεται ότι αυτά τα βοηθητικά στοιχεία εξοπλισμού είχαν καταστεί λειτουργικά πριν την παράδοση και τη σύνδεση με τη γραμμή πληρώσεως στις οποίες προέβη ο όμιλος Zacmi, στις 31 Ιουλίου 1987.

94 Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας δεν ευσταθεί από την άποψη των πραγματικών περιστατικών.

95 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να υπομνηστεί ότι, σύμφωνα με την εξαίρεση που προβλέπεται στο σημείο Β.1, παράγραφος 5, στοιχείο β', του εγγράφου εργασίας, επιτρέπεται η αγορά κατασκευαστικών μηχανημάτων υπό την προϋπόθεση ότι «η συναρμολόγηση, η εγκατάσταση, η ενσωμάτωση και οι επιτόπιες εργασίες όσον αφορά τα κατασκευαστικά μηχανήματα δεν πραγματοποιήθηκαν πριν την υποβολή της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής». Επομένως, η διάταξη αυτή επιτρέπει την αγορά των μηχανημάτων υπό την προϋπόθεση ότι αυτά δεν αποτέλεσαν αντικείμενο επιτόπιων εργασιών ή συναρμολογήσεως, χωρίς να διακρίνει αναλόγως του ενδεχόμενου βοηθητικού χαρακτήρα των αγορασθέντων μηχανημάτων και των πραγματοποιηθεισών εργασιών ή αναλόγως του αν τα μηχανήματα αυτά πρέπει να συνδεθούν με άλλα μηχανήματα για να λειτουργήσουν.

96 Επομένως, εφόσον κάθε εξαίρεση πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά, η προτεινόμενη από την προσφεύγουσα ερμηνεία δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να γίνει δεκτή.

97 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή ερμήνευσε ορθά το σημείο Β.1, παράγραφος 5, του εγγράφου εργασίας εκτιμώντας ότι οι πραγματοποιηθείσες από τον αποδέκτη εργασίες δεν πληρούσαν τις προβλεπόμενες στη διάταξη αυτή προϋποθέσεις. Το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως είναι ως εκ τούτου απορριπτέο.

98 Βάσει των ανωτέρω εκτιμήσεων, πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως τον οποίο επικαλείται η προσφεύγουσα.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από την εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στα οποία αναφέρονται η δέκατη και ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως

99 Η προσφεύγουσα επικαλείται εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στα οποία αναφέρεται, αφενός, η δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία ορισμένα τιμολόγια, αν και αποδιδόμενα στη μονάδα του Alseno, δεν αφορούσαν στην πραγματικότητα τη μονάδα αυτή και, αφετέρου, η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία αγοράστηκαν είδη εξοπλισμού, προοριζόμενα για τη συγκομιδή βασικών γεωργικών προϊόντων, τα οποία δεν προβλέπονταν στο εγκριθέν από την Επιτροπή σχέδιο.

1. Επί του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από την εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στα οποία αναφέρεται η δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως

100 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προβαλλόμενη από την Επιτροπή αιτίαση στη δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, δεδομένου ότι τα εννέα επίμαχα τιμολόγια που αποδίδονται στη μονάδα του Alseno δεν αφορούσαν «μόνον» άλλες εγκαταστάσεις, όπως υποστηρίζει εσφαλμένα η καθής, αλλά αφορούν επίσης τη μονάδα του Alseno.

101 Όπως κρίθηκε ανωτέρω στις σκέψεις 50 έως 56, η δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως βαρύνεται με απουσία αιτιολογίας. Επομένως, το Πρωτοδικείο δεν οφείλει να αποφανθεί επί του κατά πόσον η Επιτροπή εκτίμησε εσφαλμένα τα πραγματικά περιστατικά στα οποία αναφέρεται η εν λόγω αιτιολογική σκέψη.

2. Επί του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στα οποία αναφέρεται η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

102 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η αιτίαση που περιλαμβάνεται στην ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία αγόρασε είδη εξοπλισμού προοριζόμενα για τη συγκομιδή βασικών γεωργικών προϊόντων, τα οποία δεν προβλέπονταν στο εγκριθέν με την απόφαση περί χορηγήσεως συνδρομής σχέδιο, δεν μπορεί να της προσαφθεί, διότι η αιτίαση αυτή δεν είχε διατυπωθεί στα πρακτικά. Η Επιτροπή προέβαλε την αιτίαση αυτή μόνον στο έγγραφο περί κινήσεως της διοικητικής διαδικασίας της 22ας Μαΐου 1995.

103 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι, εν πάση περιπτώσει, η αιτίαση στηρίζεται σε εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, δεδομένου ότι η αγορά των δύο μηχανών αποφλοιώσεως στις οποίες αναφέρεται η Επιτροπή συμπεριλήφθηκε στο σχέδιο που είχε απευθυνθεί στην Ιταλική Κυβέρνηση για τη λήψη της εθνικής επιδοτήσεως, και όχι στο σχέδιο που είχε απευθυνθεί στο εν λόγω κοινοτικό όργανο. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή ουδεμία χρηματοδοτική συνδρομή κατέβαλε για την απόκτηση των μηχανών αυτών και, ως εκ τούτου, δεν δικαιούται να ζητήσει την απόδοσή της μέσω μειώσεως της χορηγηθείσας χρηματοδοτικής συνδρομής.

104 Η προσφεύγουσα προβάλλει επίσης ότι, εν πάση περιπτώσει, η χορηγηθείσα χρηματοδοτική συνδρομή ανήλθε πράγματι στο 24,9 % του συνολικού ποσού των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε ο αποδέκτης στα πλαίσια του εγκριθέντος από την Επιτροπή σχεδίου (3 280 387 000 ITL). Επομένως, το ποσοστό ύψους 25 % που προβλέπεται στον κανονισμό 355/77 τηρήθηκε πλήρως.

105 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί μη αντιταξίμου της αιτιάσεως στην οποία αναφέρεται η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη είναι αλυσιτελής για την εξέταση της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον η εν λόγω παρατυπία επισημάνθηκε δεόντως στο έγγραφο περί κινήσεως της διοικητικής διαδικασίας της 22ας Μαΐου 1995.

106 Επιπλέον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι τα προβαλλόμενα από την προσφεύγουσα επιχειρήματα επί της ουσίας στερούνται ερείσματος. Κατά την Επιτροπή, η μεταγενέστερη συμπερίληψη των δύο αυτών μηχανών στο σχέδιο, έστω και αν αυτές δεν εντάσσονταν στο αρχικώς εγκριθέν από την Επιτροπή σχέδιο, την οδήγησε σε πλάνη, παρακινώντας την να καταβάλει στον αποδέκτη ποσό το οποίο υπερέβαινε το ανώτατο όριο του 25 % των επιλέξιμων δαπανών που μπορεί να χορηγήσει το Ταμείο, ήτοι χρηματοδότηση ύψους 26 % περίπου της επενδύσεως. Αν ο αποδέκτης είχε επιστήσει την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός αυτό, η καθής θα μπορούσε να επανεξετάσει τη χρηματοδοτική συνδρομή και να την επαναφέρει εντός των ορίων που προβλέπονται στην απόφαση περί χορηγήσεώς της.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

107 Όσον αφορά το ζήτημα αν η Επιτροπή μπορούσε να συμπεριλάβει στην προσβαλλόμενη απόφαση την αιτίαση στην οποία αναφέρεται η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη, πρέπει να υπομνηστεί ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας, στο πλαίσιο οποιασδήποτε διαδικασίας που κινείται εναντίον ενός προσώπου και είναι ικανή να καταλήξει σε βλαπτική γι' αυτό πράξη, συνιστά θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου και πρέπει να διασφαλίζεται, ακόμη και εν απουσία ειδικής κανονιστικής ρυθμίσεως επί της διαδικασίας. Η αρχή αυτή επιτάσσει να παρέχεται η δυνατότητα στους αποδέκτες αποφάσεων, οι οποίες θίγουν σημαντικά τα συμφέροντά τους, να καθιστούν λυσιτελώς γνωστή την άποψή τους (απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Οκτωβρίου 1996, C-32/95 P, Επιτροπή κατά Lisrestal κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-5373, σκέψη 21).

108 Εν προκειμένω, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η προσφεύγουσα έτυχε κανονικά ακροάσεως, πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, σχετικά με την

αιτίαση στην οποία αναφέρεται η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, στο έγγραφο της 22ας Μαΐου 1995 περί κινήσεως της διαδικασίας καταργήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής, η Επιτροπή ανακοίνωσε πράγματι και προσήψε στην προσφεύγουσα ότι «υλικά προοριζόμενα για τη συγκομιδή βασικών γεωργικών προϊόντων, μη προβλεπόμενα αρχικώς, αγοράστηκαν, αυτές δε οι αγορές δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της παρεκκλίσεως στην οποία αναφέρονται τα άρθρα 5 και 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) 355/77», ενημερώνοντάς την ότι, σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1685/78 της Επιτροπής, της 11ης Ιουλίου 1978, περί των τρόπων εκτελέσεων των αποφάσεων συνδρομής του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Προσανατολισμού, για τα προγράμματα βελτιώσεως των συνθηκών μεταποιήσεως και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/022, σ. 23), κλήθηκε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της. Από τη δικογραφία προκύπτει επίσης ότι η προσφεύγουσα υπέβαλε στη συνέχεια γραπτές παρατηρήσεις στις 3 Αυγούστου 1995, στις 22 Σεπτεμβρίου 1995, στις 27 Φεβρουαρίου 1996 και στις 11 Νοεμβρίου 1996, διατύπωσε δε και προφορικώς τις παρατηρήσεις της στις 19 Ιανουαρίου 1996 και στις 22 Οκτωβρίου 1996, επί των αιτιάσεων που προέβαλε η Επιτροπή με το έγγραφο αυτό.

109 Επομένως, εφόσον το έγγραφο της 22ας Μαΐου 1995 περιέχει τις προβαλλόμενες από την Επιτροπή αιτιάσεις και η προσφεύγουσα διατύπωσε συναφώς επανειλημμένα τις παρατηρήσεις της, διαπιστώνεται ότι η τελευταία είχε πλήρως τη δυνατότητα να διατυπώσει λυσιτελώς, ήδη κατά τη διοικητική διαδικασία, την άποψή της επί του υποστατού και επί της σημασίας των πραγματικών περιστατικών τα οποία επικαλέστηκε η Επιτροπή στο πλαίσιο της αιτιάσεως αυτής. Ως εκ τούτου, η αιτίαση στην οποία αναφέρεται η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως διατυπώθηκε κανονικά στο έγγραφο περί κινήσεως της διαδικασίας.

110 Δεύτερον, όσον αφορά τις πραγματικές συνθήκες στις οποίες αναφέρεται η εν λόγω αιτιολογική σκέψη, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η αιτίαση αυτή αφορά την απόκτηση δύο μηχανών αποφλοιώσεως οι οποίες δεν προβλέπονταν στο εγκριθέν από την Επιτροπή αρχικό σχέδιο, αλλά εντάχθηκαν στη συνέχεια στο σχέδιο αυτό. Συναφώς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή έκρινε εσφαλμένα ότι, επειδή δεν κοινοποιήθηκε αυτή η εκ των υστέρων συμπερίληψη στο σχέδιο, το ποσό της καταβληθείσας κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής υπολογίστηκε λανθασμένα, με αποτέλεσμα να σημειωθεί υπέρβαση του ανωτάτου ορίου ύψους 25 % που χορηγεί το Ταμείο και ότι, κατά συνέπεια, το γεγονός αυτό συνιστούσε παρατυπία δικαιολογούσα τη μείωση της χρηματοδοτικής συνδρομής.

111 Το άρθρο 17, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 355/77 προβλέπει ότι «[γ]ια κάθε σχέδιο, σχετικά με την πραγματοποιούμενη επένδυση [...] η ενίσχυση που χορηγείται από το Ταμείο είναι ίση μέχρι 25 %».

112 Από το παράρτημα Β της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής της προσφεύγουσας προκύπτει ότι το αρχικώς υποβληθέν και εγκριθέν από την Επιτροπή σχέδιο, συνολικού ποσού 3 280 387 000 ITL, για το οποίο χορηγήθηκε η χρηματοδοτική συνδρομή, δεν προέβλεπε την αγορά μηχανής αποφλοιώσεως αρακά. Από το άρθρο 1 της αποφάσεως περί χορηγήσεως συνδρομής προκύπτει επίσης ότι η Επιτροπή χορήγησε στον αποδέκτη κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή ανώτατου ποσού 819 321 930 ITL (25 %), ενόψει συνολικής επενδύσεως 3 280 387 000 ITL, ανέφερε δε ρητώς, στο σημείο Α.3 του παραρτήματος της αποφάσεως περί χορηγήσεως συνδρομής, ότι «στην περίπτωση κατά την οποία, κατά την εκτέλεση του σχεδίου, θα υπήρχαν μειώσεις του κόστους που είχε αρχικά γίνει δεκτό, το ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής θα μειωθεί κατ' αναλογία».

113 Τέλος, από το έντυπο «υπόδειγμα 4» της λεπτομερούς εκθέσεως των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια του σχεδίου, το οποίο υπέγραψε ο αποδέκτης και είναι συνημμένο στο πιστοποιητικό περί περατώσεως των εργασιών της 9ης Φεβρουαρίου 1991 καθώς και στις παρατηρήσεις της προσφεύγουσας της 3ης Αυγούστου 1995, προκύπτει ότι η προσφεύγουσα προέβη, τον Φεβρουάριο του 1989, στην αγορά δύο μηχανών αποφλοιώσεως αρακά ποσού 641 341 800 ITL. Στο εν λόγω έντυπο, το ύψος του συνολικού κόστους του σχεδίου προσδιορίζεται σε 3 880 600 443 ITL.

114 Από τα έγγραφα αυτά προκύπτει ότι το κόστος των δύο μηχανών αποφλοιώσεως δεν είχε συμπεριληφθεί στο σχέδιο που είχε υποβληθεί και εγκριθεί από την Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 1988. Κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως του ότι το ποσό των αγορών αυτών συμπεριλήφθηκε μεταγενέστερα στο σχέδιο που φέρεται ως εγκριθέν από τις ιταλικές αρχές στο πλαίσιο της εθνικής χρηματοδοτικής συνδρομής, το κόστος αυτό δεν είχε γίνει «αρχικώς δεκτό» στο εγκριθέν από την Επιτροπή σχέδιο.

115 Κατά συνέπεια, όπως υποστηρίζει ορθά η Επιτροπή, το συνολικό ποσό των επενδύσεων στις οποίες πράγματι προέβη η προσφεύγουσα, από την άποψη του ποσού της κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής, δεν ανήλθε σε 3 880 600 443 ITL (συνολικό ποσό των πραγματοποιηθεισών δαπανών), αλλά σε 3 167 258 643 ITL, αφαιρουμένου του μη γενομένου δεκτού κόστους των δύο μηχανών (ήτοι 641 341 800 ITL) από το συνολικό ποσό. Επομένως, εφόσον η καταβληθείσα χρηματοδοτική συνδρομή (819 321 930 ITL) υπολογίστηκε βάσει του ποσού των 3 280 387 000 ITL και όχι βάσει του κατώτερου ποσού των 3 167 258 643 ITL, η κοινοτική χρηματοδότηση ανήλθε στο 26 % των δαπανών που είχαν γίνει δεκτές στο σχέδιο και, ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα έλαβε χρηματοδοτική συνδρομή υπερβαίνουσα το όριο του 25 % των επιλέξιμων δαπανών που μπορεί να χορηγήσει το Ταμείο.

116 Η εκτίμηση αυτή δεν μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση με το επιχείρημα που αντλεί η προσφεύγουσα από το γεγονός ότι η Επιτροπή ουδεμία συνδρομή κατέβαλε για την απόκτηση των μηχανών αυτών και ότι, επομένως, δεν δικαιούται να της προβάλει την εν λόγω αιτίαση.

117 Συγκεκριμένα, από τη δικογραφία δεν προκύπτει ότι η προσφεύγουσα κοινοποίησε στην Επιτροπή την αγορά των μηχανών αυτών και τη συμπερίληψή της στο πρόγραμμα, αντίθετα προς την υποχρέωση προηγούμενης κοινοποιήσεως των τροποποιήσεων του σχεδίου την οποία υπείχε δυνάμει του εγγράφου χορηγήσεως συνδρομής της χρηματοδοτικής συνδρομής. Επομένως, εφόσον η απουσία κοινοποιήσεως αυτής της τροποποιήσεως του σχεδίου οδήγησε σε πλάνη την Επιτροπή σχετικά με την καταβλητέα κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή και είχε ως συνέπεια την υπέρβαση του ορίου του 25 % στο οποίο αναφέρεται η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, η προσφεύγουσα δεν μπορεί παραδεκτώς να υποστηρίξει ότι η παρατυπία αυτή δεν αφορά την Επιτροπή.

118 Επομένως, η Επιτροπή δεν εκτίμησε εσφαλμένα ότι η συμπερίληψη του κόστους αυτού στο εγκριθέν σχέδιο αποτελούσε γεγονός δυνάμενο να δικαιολογήσει τη μείωση της χρηματοδοτικής συνδρομής κατ' αναλογία προς το αντίστοιχο ποσό.

119 Κατά συνέπεια, το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στα οποία αναφέρεται η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι απορριπτέο.

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας

Επιχειρήματα των διαδίκων

120 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει προφανώς την αρχή της αναλογικότητας, και μάλιστα διττώς.

121 Πρώτον, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι, κατά την προσφεύγουσα, δυσανάλογη σε σχέση με τη σοβαρότητα ή το χαμηλό ποσό των προσαπτόμενων παρατυπιών. Συγκεκριμένα, λαμβανομένου υπόψη ότι οι προβαλλόμενες από την Επιτροπή αιτιάσεις αφορούν, εν πάση περιπτώσει, τα τρία τιμολόγια στα οποία αναφέρεται η έβδομη αιτιολογική σκέψη καθώς και τα τιμολόγια στα οποία αναφέρεται η δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, το συνολικό ποσό των εν λόγω τιμολογίων ανέρχεται μόνον σε 31 043 085 ITL, πράγμα που αντιπροσωπεύει το 0,9 % της εγκριθείσας επενδύσεως. Η Επιτροπή όμως μείωσε τη χρηματοδοτική συνδρομή κατά 623 193 529 ITL, ήτοι κατά τα δύο τρίτα και πλέον του χορηγηθέντος ποσού και κατά το εικοσαπλάσιο πλέον του συνολικού ποσού των προσαπτομένων παρατυπιών. Συντρέχει επομένως σαφής παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

122 Δεύτερον, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι στις προσαπτόμενες παρατυπίες υπέπεσε μια εταιρία διαφορετική από εκείνη στην οποία αναφέρεται η προσβαλλόμενη απόφαση, και επομένως τα επίμαχα μέτρα επιβλήθηκαν σε πρόσωπο μη έχον σχέση με τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι καθεαυτή ούτε αποτελεσματική ούτε αποτρεπτική, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, δεδομένου ότι είναι σαφώς δυσανάλογη από την άποψη της εταιρίας στην οποία απευθύνεται η προσβαλλόμενη απόφαση.

123 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο υπό εξέταση λόγος ακυρώσεως στερείται παντελώς ερείσματος.

124 Πρώτον, κατά την Επιτροπή, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η μείωση της χρηματοδοτικής συνδρομής είναι δυσανάλογη σε σχέση με τις προσαπτόμενες παρατυπίες δεν είναι βάσιμος, καθόσον η Επιτροπή έλαβε ακριβώς υπόψη την ήσσονα σοβαρότητα των παρατυπιών και αποφάσισε τη μείωση και όχι την κατάργηση της χρηματοδοτικής συνδρομής, επιδεικνύοντας κατά τον τρόπο αυτό τη θέληση να μην επιβάλλει υπερβολικές κυρώσεις.

125 Ειδικότερα, όσον αφορά τα τιμολόγια στα οποία αναφέρονται η έβδομη έως την ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, όπως προκύπτει από το έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1996, υιοθέτησε ως μέθοδο υπολογισμού της μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής την πλέον ευνοϊκή λύση για την προσφεύγουσα. Συγκεκριμένα, αντί να μειώσει, κατά το συνήθως συμβαίνον, το ποσό του συνόλου των επενδύσεων που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο του εντύπου της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής στο οποίο εντοπίζεται η διαπιστωθείσα παρατυπία —εν προκειμένω το κεφάλαιο Β.6.4.1—, μείωσε μόνον το ποσό των ειδών εξοπλισμού που μνημονεύονται στο υποκεφάλαιο «τμήμα φυσικής επεξεργασίας λαχανικών» του εν λόγω κεφαλαίου Β.6.4.1, πράγμα που ήταν ευνοϊκότερο για την προσφεύγουσα. Επιπλέον, η μέθοδος αυτή λαμβάνει ορθά υπόψη τη σχέση μεταξύ της σοβαρότητας της παραβάσεως και της επιβληθείσας μειώσεως. Η διαφορά μεταξύ του ποσού των προσαπτομένων παρατυπιών και του συνολικού ποσού της επενδύσεως οφείλεται απλώς στην αδυναμία αφαιρέσεως του ποσού των αντικανονικώς διενεργηθεισών εργασιών από το ποσό του τμήματος των επενδύσεων στο οποίο εντάσσονται οι εν λόγω εργασίες.

126 Δεύτερον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το Πρωτοδικείο έκρινε ήδη ότι η προσφεύγουσα υπεισήλθε στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αποδέκτη κατόπιν της αποκτήσεως της Massalombarda από τον όμιλο Conserve και της μετέπειτα συγχωνεύσεως των εταιριών αυτών (απόφαση Conserve Italia I, σκέψη 107). Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι δυσανάλογη έναντι της προσφεύγουσας.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

127 Κατά πάγια νομολογία, η αρχή της αναλογικότητας, την οποία θέτει το τρίτο εδάφιο του άρθρου 5 ΕΚ, επιβάλλει οι πράξεις των κοινοτικών οργάνων να μην υπερβαί-

νουν τα όρια αυτού που είναι πρόσφορο και αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκομένου σκοπού (απόφαση της 17ης Μαΐου 1984, 15/83, Denkavit Nederland, Συλλογή 1984, σ. 2171, σκέψη 25· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 19ης Ιουνίου 1997, Τ-260/94, Air Inter κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-997, σκέψη 144· Conserve Italia I, σκέψη 101, και Conserve Italia II, σκέψη 83).

128 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η επίδικη απόφαση είναι δυσανάλογη σε σχέση προς τη σοβαρότητα και το χαμηλό ποσό των προσαπτομένων παρατυπιών, εκτιμώντας ότι οι παρατυπίες αυτές αντιστοιχούν στο 0,9 % του ποσου της εγκριθείσας επενδύσεως και ότι η Επιτροπή μείωσε τη χρηματοδοτική συνδρομή κατά 623 193 529 ITL, ήτοι κατά τα δύο τρίτα και πλέον του ποσού της χορηγηθείσας κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής.

129 Επισημαίνεται κατ' αρχάς ότι το άρθρο 24 του κανονισμού 4253/88, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2082/93, παρέχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να προβεί σε μείωση της χορηγηθείσας σε αποδέκτη κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής όταν η υλοποίηση δράσεως ή μέτρου φαίνεται να δικαιολογεί μέρος μόνον της χορηγηθείσας χρηματοδοτικής συνδρομής, εφόσον από την προσήκουσα εξέταση της περιπτώσεως επιβεβαιώνεται ότι υφίσταται παρατυπία ή σημαντική αλλαγή της φύσεως ή των συνθηκών υλοποιήσεως της δράσεως.

130 Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί ο εφαρμοσθείς από την Επιτροπή υπολογισμός της μειώσεως, για να διαπιστωθεί αν η Επιτροπή υπερέβη, εν προκειμένω, τα όρια αυτού που είναι πρόσφορο και αναγκαίο για την επίτευξη του στόχου ο οποίος προβλέπεται στο άρθρο 24 του κανονισμού 4253/88.

131 Από το παράρτημα 1 του εγγράφου της 28ης Οκτωβρίου 1996, περί του υπολογισμού της μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής προκύπτει ότι η Επιτροπή υπολόγισε στην αρχή τα ποσά των διαπιστωθεισών παρατυπιών, ότι τα αφήρεσε στη συνέχεια από το σύνολο των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε πράγματι ο αποδέκτης, ενόψει του υπολογισμού του συνολικού ποσού των επιλέξιμων δαπανών του

σχεδίου και ότι, βάσει των στοιχείων αυτών, προσδιόρισε τέλος το ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής που θα αντιστοιχούσε στην προσφεύγουσα και το ποσό της χορηγηθείσας συνδρομής που έπρεπε να επιστραφεί. Έτσι, στο μέρος του εγγράφου υπό τον τίτλο «ποσό των επιλέξιμων δαπανών», η Επιτροπή εξέθεσε ότι από το ποσό των 3 880 600 443 ITL (που αντιστοιχούσε στις συνολικές δαπάνες του αποδέκτη) αφαιρούνταν τα ποσά των διαπιστωθεισών παρατυπιών (2 443 105 039 ITL όσον αφορά την αιτίαση στην οποία αναφέρεται η έβδομη έως την ένατη αιτιολογική σκέψη, 11 640 000 ITL σχετικά με την αιτίαση στην οποία αναφέρεται η δέκατη αιτιολογική σκέψη και 641 341 800 ITL για την αιτίαση στην οποία αναφέρεται η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη), και ότι προκύπτει σύνολο επιλέξιμων δαπανών ύψους 784 513 604 ITL. Ως εκ τούτου, η κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή, η οποία ανέρχεται στο 25 % των εν λόγω επιλέξιμων δαπανών, αντιστοιχεί σε 196 128 401 ITL, το δε επιστρεπτέο ποσό ανέρχεται σε 623 193 529 ITL (819 321 930 LIT - 196 128 401 ITL).

132 Όσον αφορά την αιτίαση στην οποία αναφέρεται η δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως σχετικά με τα αποδοθέντα εσφαλμένα στη μονάδα του Alseno τιμολόγια, η Επιτροπή αφαίρεσε το ποσό των τιμολογίων που θεώρησε αντικανονικά. Δεδομένου όμως ότι κρίθηκε ανωτέρω στις σκέψεις 50 έως 56 ότι η αιτίαση αυτή βαρύνεται με απουσία αιτιολογίας, δεν μπορεί να δικαιολογήσει καμία μείωση της χρηματοδοτικής συνδρομής. Κατά συνέπεια, η συναφώς διενεργηθείσα μείωση πρέπει να ακυρωθεί.

133 Όσον αφορά την αιτίαση στην οποία αναφέρεται η δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έκανε δεκτό το ποσό των 641 341 800 ITL, που αντιστοιχούσε στο τιμολόγιο FMC αριθ. 159 σχετικά με την αγορά των δύο μηχανών αποφλοιώσεως αρακά, και το αφαίρεσε από το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών. Όπως όμως κρίθηκε ανωτέρω, το κόστος αυτό δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε ο αποδέκτης ούτε κατά τον υπολογισμό της κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής. Επομένως, σύμφωνα με το σημείο Α.3 του παραρτήματος της αποφάσεως περί χορηγήσεως συνδρομής, ορθά αφαιρέθηκε το ποσό που αντιστοιχούσε στο κόστος αυτό.

134 Κατά συνέπεια, η μείωση της χρηματοδοτικής συνδρομής κατά 641 341 800 ITL είναι δικαιολογημένη.

135 Όσον αφορά την αιτίαση στην οποία αναφέρονται η έβδομη έως την ένατη αιτιολογική σκέψη σχετικά με τα τρία τιμολόγια που αποδεικνύουν την πρόωρη έναρξη των εργασιών, η Επιτροπή υιοθέτησε μέθοδο υπολογισμού της μειώσεως εντελώς διαφορετική από εκείνη την οποία ακολούθησε για τις άλλες αιτιάσεις, η οποία συνίστατο στην αφαίρεση όχι των ποσών των προπαρασκευαστικές εργασιών που άρχισαν πριν από τις 17 Ιουλίου 1987, αλλά του συνολικού ποσού όλων των εγκαταστάσεων των οποίων η εκτέλεση άρχισε μετά την ημερομηνία αυτή και στις οποίες εντάσσονται οι εν λόγω προπαρασκευαστικές εργασίες. Έτσι, στο παράρτημα 1 του εγγράφου της 28ης Οκτωβρίου 1996, η Επιτροπή ανέφερε κατ' αρχάς ότι τρία τιμολόγια, ποσού 26 725 000 ITL, αποδείκνυαν την πρόωρη εγκατάσταση στοιχείων στη νέα γραμμή που αποτελούσε μέρος του «τμήματος φυσικής επεξεργασίας λαχανικών». Η Επιτροπή εξέθεσε στη συνέχεια ότι η μείωση έπρεπε να υπολογιστεί βάσει ενός συνόλου επενδύσεων σε είδη εξοπλισμού που, κατά την άποψή της, αποτελούσε ένα «ομοιογενές σύνολο». Βασιζόμενη στην κατάταξη η οποία είχε ακολουθηθεί στην αίτηση του αποδέκτη για τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής και στην αίτησή του για την καταβολή των χρηματικών ποσών, η Επιτροπή έκρινε ότι οι προώρως πραγματοποιηθείσες εργασίες εντάσσονταν στο σύνολο των εργασιών που περιλαμβάνονταν στο υποκεφάλαιο με τον τίτλο «τμήμα φυσικής επεξεργασίας λαχανικών» και, κατά συνέπεια, ότι οι επενδύσεις που είχαν πραγματοποιηθεί στα πλαίσια του υποκεφαλαίου αυτού έπρεπε να θεωρηθούν στο σύνολό τους ως προώρως εκτελεσθείσες εργασίες. Επομένως, η Επιτροπή αφαίρεσε το συνολικό ποσό των επενδύσεις αυτών, ύψους 2 443 105 039 ITL, αντί να αφαιρέσει τα ποσά των τιμολογίων που αφορούσαν τις εργασίες οι οποίες είχαν αρχίσει πριν τις 17 Ιουλίου 1987, τα οποία ανέρχονταν μόνον σε 26 725 000 ITL.

136 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι η μέθοδος αυτή παραβιάζει προδήλως την αρχή της αναλογικότητας. Συγκεκριμένα, επισημαίνεται ότι, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της Επιτροπής, αυτή η μέθοδος υπολογισμού της μειώσεως δεν λαμβάνει δεόντως υπόψη τη σχέση μεταξύ της σοβαρότητας και του ποσού της παραβάσεως στην οποία υπέπεσε η προσφεύγουσα και της επιβληθείσας μειώσεως.

137 Αφενός, όσον αφορά τη σοβαρότητα της προσαπτομένης παραβάσεως, επισημαίνεται ότι η αιτίαση αφορά μόνον τρία τιμολόγια με ημερομηνίες μεταγενέστερες της ημερομηνίας λήψεως της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής από την Επιτροπή, τα οποία αφορούν προπαρασκευαστικές εργασίες πραγματοποιηθείσες λίγες μόνον ημέρες πριν από την ημερομηνία αυτή. Επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν επέδειξε εν προκειμένω συμπεριφορά που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ενέχουσα δόλο. Υπό την έννοια αυτή, πρέπει να υπομνηστεί ότι η προσφεύγουσα παρουσίασε, κατά

τον πραγματοποιηθέντα τον Σεπτέμβριο του 1994 επιτόπιο έλεγχο, μια αυθόρμητη και οικειοθελή δήλωση όσον αφορά τα αντικανονικά τιμολόγια που αποδείκνυαν την πρόωρη έναρξη των εργασιών, στην οποία ακριβώς στηρίχθηκε η Επιτροπή για να προβάλει την αιτίαση αυτή.

138 Αφετέρου, όσον αφορά το ποσό της παρατυπίας αυτής, το ποσό των τριών τιμολογίων στα οποία αναφέρονται η έβδομη έως την ένατη αιτιολογική σκέψη ανέρχεται συνολικά σε 26 725 000 ITL. Επομένως, δεδομένου ότι το σύνολο των πραγματοποιηθεισών από την προσφεύγουσα επενδύσεων στα πλαίσια του «τμήματος φυσικής επεξεργασίας λαχανικών» ανέρχεται σε 2 443 105 039 ITL, το ποσό των τιμολογίων που αμφισβητούνται στην έβδομη έως την ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως αποτελεί μόνον το 1,09 % του συνολικού αυτού ποσού. Κατά συνέπεια, η διαφορά μεταξύ του ποσού των αμφισβητούμενων τιμολογίων και του ποσού της επιβληθείσας μειώσεως είναι τόσο σημαντική ώστε η μείωση αυτή χαρακτηρίζεται ως προδήλως δυσανάλογη.

139 Κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή δεν μπορεί να δικαιολογήσει την επιβληθείσα μείωση.

140 Πρώτον, ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι η εφαρμογή της μεθόδου αυτής ανταποκρινόταν στην αδυναμία διαχωρισμού των διαπιστωθεισών αντικανονικών εργασιών από το σύνολο των επενδύσεων στο οποίο εντάσσονται, δεν στηρίζεται σε κανένα αποδεικτικό στοιχείο.

141 Από την έκθεση πραγματογνωμοσύνης της 5ης Νοεμβρίου 1996 καθώς και από τη συνημμένη στα πρακτικά δήλωση της προσφεύγουσας, που εκτίθενται ανωτέρω στις σκέψεις 88 έως 93, προκύπτει ότι οι εργασίες στις οποίες αναφέρονται τα τρία αμφισβητούμενα τιμολόγια αφορούν αποκλειστικά προπαρασκευαστικές και δευτερεύουσες εργασίες στα φρεάτια εκκενώσεως των εγκαταστάσεων, εργασίες ανανεώσεως των μηχανημάτων καλωδιακής μεταφοράς και των καλυμμάτων ασφαλείας και εργασίες σωληνώσεων, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στην προϋπάρχουσα γραμμή πριν από την παράδοση στην οποία προέβη ο εν λόγω όμιλος, και ότι οι εργασίες αυτές ήταν επομένως επωφελείς για τη νέα γραμμή. Κατά

συνέπεια, δεν μπορεί να υποστηριχθεί παραδεκτώς ότι οι εργασίες αυτές αποτελούν τόσο αναπόσπαστο και ουσιώδες μέρος της νέας γραμμής ώστε δεν μπορούν να διαχωριστούν από αυτό το σύνολο εγκαταστάσεων και να προσδιοριστούν αυτοτελώς. Επιπλέον, εφόσον η Επιτροπή στήριξε την αιτίαση αυτή στο περιεχόμενο της εν λόγω αυθόρμητης δηλώσεως της προσφεύγουσας, την οποία συμπεριέλαβε άλλωστε στην προσβαλλόμενη απόφαση (όγδοη αιτιολογική σκέψη), δεν μπορεί στη συνέχεια να απορρίψει τα μέρη της δηλώσεως αυτής που αφορούν τον καθαρά βοηθητικό και δευτερεύοντα χαρακτήρα των εν λόγω εργασιών και να λάβει μόνον υπόψη τα στοιχεία που αφορούν την πρόωρη έναρξη των εργασιών και τα μνημονευθέντα τιμολόγια.

142 Δεύτερον, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή ανέφερε σε απάντηση επί των ερωτήσεων του Πρωτοδικείου ότι η υιοθετηθείσα μέθοδος εξηγείτο από τη φύση της εν λόγω παρατυπίας, ήτοι την πρόωρη έναρξη των εργασιών. Συγκεκριμένα, στο σημείο 5.3 των επεξηγηματικών σημειώσεων και στο σημείο Β.1, παράγραφος 5, του εγγράφου εργασίας προβλέπεται ότι κάθε σχέδιο του οποίου η εκτέλεση άρχισε πριν από την ημερομηνία λήψεως της αιτήσεως από την Επιτροπή δεν μπορεί να τύχει χρηματοδοτικής συνδρομής. Στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή διατείνεται ότι διαχώρισε το ομοιογενές σύνολο στο οποίο εντάσσονται τα αμφισβητούμενα τιμολόγια, ώστε να μην επιβάλλει υπερβολικές κυρώσεις στην προσφεύγουσα καταργώντας τη χρηματοδοτική συνδρομή στο σύνολό της.

143 Το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί επίσης να γίνει δεκτό.

144 Επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι το σύστημα κατά το οποίο οι εργασίες που αποτελούν αντικείμενο χρηματοδοτικής συνδρομής δεν μπορούν να αρχίσουν πριν από την ημερομηνία λήψεως της αιτήσεως από την Επιτροπή έχει ουσιώδη χαρακτήρα, ο δε λογικός στόχος του είναι να παρασχεθεί η δυνατότητα στην αρμόδια εθνική αρχή να επαληθεύσει αν η εν λόγω αίτηση είναι συμβατή με τον σκοπό του τεθέντος σε εφαρμογή συστήματος, προκειμένου ιδίως για το ερώτημα αν οι εργασίες των οποίων ζητείται η χρηματοδότηση έχουν ήδη πραγματοποιηθεί από τον αιτούντα (απόφαση Conserve Italia II, σκέψη 87).

145 Είναι ωστόσο ευκταίο ένα τέτοιο σύστημα να περιλαμβάνει έναν κατάλληλο μηχανισμό που να υποχρεώνει την Επιτροπή ή το οικείο κράτος μέλος να κοινοποιούν στον αιτούντα, εντός ευλόγου προθεσμίας, την ημερομηνία λήψεως της αιτήσεως από την Επιτροπή. Πρέπει να υπομνηστεί ότι το σχέδιο χρηματοδοτικής συνδρομής υποβάλλουν στην Επιτροπή οι εθνικές αρχές και ότι, κατά συνέπεια, ο αιτών δεν

είναι εν γνώσει της ημερομηνίας λήψεως της αιτήσεως από την Επιτροπή, έτσι ώστε μια αόριστη χρονική περίοδος μπορεί να παρέλθει μεταξύ της ημερομηνίας λήψεως του σχεδίου από την Επιτροπή και της χρονικής στιγμής κατά την οποία αυτή γνωστοποιεί στον αιτούντα τη λήψη του σχεδίου. Τέτοια κατάσταση όμως είναι ικανή να φέρει τον αιτούντα σε δυσχερή θέση. Συγκεκριμένα, αφενός, αν ο αιτών αποφασίσει να προβεί σε έναρξη των εργασιών πριν την κοινοποίηση της ανωτέρω ημερομηνίας, αναλαμβάνει τον κίνδυνο καταργήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής λόγω της πρόωρης ενάρξεως των εργασιών αν η ημερομηνία λήψεως που του κοινοποιείται είναι μεταγενέστερη της ημερομηνίας ενάρξεως των εργασιών. Αφετέρου, αν ο αιτών αποφασίσει να αναμείνει την κοινοποίηση αυτή μη προβαίνοντας στην έναρξη των προβλεπομένων εργασιών, παρέλθει δε μια υπερβολικά μακρά χρονική περίοδος μεταξύ της ημερομηνίας λήψεως του σχεδίου και της κοινοποιήσεώς της στον αιτούνται, αυτός είναι ενδεχόμενο να αντιμετωπίσει δυσχέρειες αναφορικά με τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει έναντι των προμηθευτών του και για την εκτέλεση του σχεδίου.

146 Επομένως, εφόσον το σύστημα που καθιερώνει το ΕΓΤΠΕ επιτρέπει στον αιτούντα να προβεί σε έναρξη των εργασιών μετά την ημερομηνία λήψεως της αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής από την Επιτροπή και πριν από την ημερομηνία χορηγήσεως της συνδρομής, αλλά δεν του εγγυάται την κοινοποίηση της ημερομηνίας λήψεως εντός ευλόγου προθεσμίας, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι η έναρξη των εργασιών λίγες ημέρες πριν από την εν λόγω ημερομηνία λήψεως της αιτήσεως από την Επιτροπή, χωρίς να υφίσταται διάθεση εξαπατήσεως εκ μέρους του αιτούντος και εφόσον οι εθνικές αρχές επαλήθευσαν το συμβατό της αιτήσεως με τον σκοπό του συστήματος, δεν μπορεί να οδηγήσει αυτόματα στην κατάργηση ή τη μείωση της χρηματοδοτικής συνδρομής, δεδομένου ότι η άσκηση αυτής της διακριτικής ευχέρειας πρέπει να συνεπάγεται την εμπεριστατωμένη εκτίμηση των εν λόγω συνθηκών εκ μέρους της Επιτροπής.

147 Κατά συνέπεια, εν προκειμένω, εφόσον η προσφεύγουσα ουδεμία πρόθεση εξαπατήσεως είχε, οι δε ιταλικές αρχές προέβησαν στις αναγκαίες επαληθεύσεις, η Επιτροπή δεν μπορούσε, αποκλειστικά λόγω της πρόωρης ενάρξεως των προπαρασκευαστικών εργασιών του σχεδίου, να επικαλεστεί αυτομάτως την ευχέρεια καταργήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής έναντι της προσφεύγουσας.

148 Αφετέρου, επισημαίνεται ότι, εν πάση περιπτώσει, εφόσον η Επιτροπή, δυνάμει της διακριτικής εξουσίας την οποία διαθέτει, επέλεξε με την προσβαλλόμενη απόφαση να μειώσει τη χρηματοδοτική συνδρομή και όχι να την καταργήσει, δεν μπορεί να επικαλείται τώρα τη δυνατότητα καταργήσεως στην οποία αναφέρεται το σημείο 5.3 των επεξηγηματικών σημειώσεων και το σημείο Β.1, παράγραφος 5, του εγγράφου

εργασίας, για να δικαιολογήσει την προσβαλλόμενη απόφαση. Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι ο κανονισμός 4253/88 παρέχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να καταργήσει υπό ορισμένες συνθήκες τη χρηματοδοτική συνδρομή δεν της επιτρέπει, όταν η Επιτροπή αποφασίσει να επιβάλλει μείωση της συνδρομής, να προβεί σε τέτοια μείωση χωρίς να λάβει υπόψη τις απαιτήσεις της αρχής της αναλογικότητας.

149 Επομένως, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως της παραβάσεως, της περιορισμένης σοβαρότητάς της και του χαμηλού ποσού της, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι το ποσό της μειώσεως, ανερχόμενο σε 2 443 105 039 ITL είναι δυσανάλογο σε σχέση προς τη διαπραχθείσα παρατυπία.

150 Ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας είναι βάσιμος, χωρίς να είναι αναγκαίο να αποφανθεί επί του επιχειρήματος της προσφεύγουσας σχετικά με την παραβίαση της αρχής αυτής από την άποψη της εταιρίας που είναι αποδέκτης της προσβαλλομένης αποφάσεως.

151 Βάσει των ανωτέρω εκτιμήσεων, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

152 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Επιπλέον, κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού το Πρωτοδικείο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων. Υπό τις συνθήκες της προκειμένης περιπτώσεως, η Επιτροπή θα φέρει τα έξοδά της καθώς και τα τέσσερα πέμπτα των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η προσφεύγουσα. Η προσφεύγουσα θα φέρει το ένα πέμπτο των εξόδων της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Ακυρώνει την απόφαση της Επιτροπής C(2000) 1752, της 11ης Ιουλίου 2000, περί μειώσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής του ΕΓΤΠΕ, τμήμα Προσανατολισμού, που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του σχεδίου αριθ. 88.41.IT.002.0 υπό τον τίτλο «Τεχνικός εκσυγχρονισμός ενός κέντρου μεταποιήσεως προϊόντων του τομέα των οπωροκηπευτικών στο Alseno (Piacenza)».**

2) **Η Επιτροπή θα φέρει τα έξοδά της και τα τέσσερα πέμπτα των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η προσφεύγουσα.**

3) **Η προσφεύγουσα θα φέρει το ένα πέμπτο των εξόδων της.**

García-Valdecasas Lindh Cooke

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Δεκεμβρίου 2003.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Η Πρόεδρος

P. Lindh